

Hivatalosan is elismerték az inkubátorházat

Úgy érzik, az inkubátorház beváltja a hozzá fűzött reményeket

Fotó: Szőcs Orsolya

Egy hónappal ezelőtt a nyárádszeredai önkormányzat megkapta azt az okiratot, amely hivatalosan is tanúsítja a helyi inkubátorház létét és működését. Ez azt jelenti, hogy a Gazdasági, Digitalizációs, Vállalkozásügyi és Turisztikai Minisztérium hivatalosan is elismerte a Nyárádszeredai Vállalkozói Inkubátorházat olyan

intézményként, amely támogathatja, mentorálhatja és ösztönözheti a kreatív ágazatban működő kezdő vállalkozásokat.

Gligor Róbert László

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron, mint ha megvásárolná!

Nemzetközi konferencia Marosvásárhelyen

Az idei rendezvény az erdélyi magyar közösségben a 20. század során lezajlott folyamatokat állítja középpontba, az alkalmazkodás, az önszerveződés és a kollektív identitás meghatározásának hangsúlyozásával.

2.

Az igazságkereső „munkásíróra” emlékeztek

A Juventus Kiadó és a Magyar Újságírók Romániai Egyesülete könyvbemutatókkal egybekötött Oltyán László-emlékestet szervezett.

4.

Megmaradásunk jegyében

A Kincseink – néptánc, népdal, népi hagyományok értéke címet viselő Maros megyei fesztiválra háromszáz magyar kisdíák érkezett Vámosgálfalvára, pedagógusok és szülők kíséretében.

17.

AKTUÁLIS

Az erdélyiség ereje

Kaáli Nagy Botond

Épphogy csak elsüvített a golyó a fülünk mellett – mondja a közhely, és ez igaz is (azért közhely). Nem kell azon gondolkodnunk, hogy esetleg hol keressünk új hazát magunknak. Mert ez az opció is megfontolandóvá vált a kampány utolsó napjaiban, az aranyporos elnökjelölt ámokfutásának stációi közepette tett nyilatkozatait szemlélve – amelyek mit sem változtak az elbukott választást követően. Agresszív felhangjukat csak a guru atyuska sejtelmes szemekkel és fátyolos hangon elrebegett, egykori misztikusokat majmoló teleprédikációi oldották. Tónusilag. Tartalmilag is csak azért, mert a racionalitást kereső énünk nem találta meg bennük önmagát. Arról nem is beszélve, hogy farizeusi mondandóihoz nem a holt-tengeri teker-csekből, sem a Kabbalából, sem a tibeti vagy egyiptomi halottaskönyvek-ből, sem Hermész Triszmegisztosz ránk maradt töredékeiből, sem Énok könyvéből vagy valamelyik egyéb apokrifból kölcsönözte az összekotyvasztott formát és tartalmat (ahogy minden, magára valamit is adó néphülyítő sarlatán cselekedne), hanem egyenesen a Gyűrűk urából idézett – a mögöttes tartalomtól mit sem értő, de önmagát a szépen hangzó hazugságnak önként és kegyesen átadó funkcionális analfabéták tömege pedig pársz te-kintettel itta (Tolkien) minden szavát. Mindeközben a másik oldalból az aranyifjú harcias, majd kétségbeesett, majd vérszomjas fenyegetőzései igyekeztek a kulturálatlan tömeg legkulturálatlanabb egyedeinek az otthoni hét év hiányában gyökeredző intellektuális értékrendszerét tovább vezetni

(Folytatás a 3. oldalon)

-50% **Kedvezmény a nyugdíjasok számára**

*A kedvezmény az UNCOATED műanyag lencsére érvényes.

Ajánlatunk a készlet erejéig tart, nyugdíjszelvénnel igényelhető.

A kedvezmény érvényes: **2025. május 31-ig.**

OPTICA OPTOFARM

MÁJUS

23

PÉNTEK

5:41

3:25

20:58

16:27

A nappal hossza:

15 óra 17 perc

Ma DEZSÓ,

holnap ESZTER és ELIZA napja

Az év 143. napja, hátravan 222 nap

IDŐJÁRÁS

Zivatar lehetséges

Hőmérséklet:

max.: 22 °C

min.: 12 °C

naptár*Isten éltesse!***ESZTER:** perzsa eredetű női név, a jelentése csillag.**ELIZA:** a héber eredetű Elisheva névből származik, ami annyit jelent, hogy „Isten hűséges”.

VALUTAÁRFOLYAM	
BNR: 2025. május 22.	
1 €	5,0564 lej
1 \$	4,4749 lej
100 Ft	1,2536 lej
1 g arany	476,1060 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 10–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai		
	25, 32, 1, 28, 30 + 4	NOROC PLUS: 7 4 0 7 6 6
	22, 37, 31, 5, 27, 21	SUPER NOROC: 1 1 3 9 0 4
	1, 14, 6, 32, 10, 46	NOROC: 0 1 1 2 4 0 3

MEGYEI HÍREK

Állásbörze

A Maros Megyei Munkaerő-elhelyezési Ügynökség május 23-án, pénteken délelőtt 9 órától Maros megye több városában – Marosvásárhelyen, Szászrégenben, Dicső-szentmártonban, Szovátn, Segesváron és Marosludason – tart állásbörzét. A megyeszékhelyen a Mihai Eminescu Kulturális Központban (korábbi Ifjúsági Házban), a többi településen az ügynökség munkapont-jain várják a cégek az álláskeresőket.

Közel ezer személyt alkalmaztak a megyei ügynökség közvetítésével

A Maros Megyei Munkaerő-elhelyezési Ügynökség támogatásával 994 személy talált munkahelyet az év első négy hónapjában, több mint fele nő. Az állást talált személyek képzési szintjét tekintve a legtöbben középiskolai végzettséggel rendelkeznek (285), őket követik a szakiskolai tanulmányokkal rendelkezők (259) és az általános iskolát végzettek (239). Az elemi iskolai tanulmányokkal rendelkezők száma 87, a posztsekunder végzettségűeké 28, az egyetemi végzettségűek viszont 96-an vannak. A Maros megyei ügynökség közvetítésével alkalmazott személyek közül 20-an tartoznak a nehezen vagy nagyon nehezen foglalkoztathatók kategóriájába.

Közösen kitakarítjuk

Május 25-én, vasárnap a Marosvásárhelyi Rádió ismét megszervezi a Közösen kitakarítjuk! akciót, amelynek keretében a résztvevők a Hétfák és a szentkirályi gát között tisztítják meg a folyó mindkét partját. Az elmúlt években több száz tonna szemetet gyűjtöttek össze a Maros partjáról, de nem csupán a folyópart kitakarítása a cél, hanem a probléma tudatosítása, a cselekvésre való ösztönzés és a környezettudatos életre való nevelés – fogalmazott Szász Attila, a Marosvásárhelyi Rádió főszerkesztője, az esemény főszervezője. Az akció 11 órakor kezdődik, a szervezők biztosítanak szemeteszákokot, a munka után egy kis piknik is lesz.

Háromszázalékos a munkanélküliségi arány

A Maros Megyei Munkaerő-elhelyezési Ügynökség nyilvántartásában szereplő adatok szerint áprilisban a megyében a munkanélküliségi arány 3,09% volt. Április végén az ügynökség 6291 munkanélkülit tartott nyilván (ebből 2826 nő). Az előző hónaphoz képest ez az arány enyhén kisebb. A nyilvántartásában szereplő 6291 személy közül 1310-nek folyósították a munkanélküli-segélyt, 4981-en nem részesültek anyagi juttatásokban. Lakóhely szerinti eloszlásban 4552 munkanélküli vidékről származik, 1739 pedig városról.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Nemzetközi konferencia Marosvásárhelyen:

Az erdélyi magyarság a 20. században
Kisebbségtörténeti konferencia

Marosvásárhely, 2025. május 23–24.

A Maros Megyei Múzeum május 23–24-én harmadszor szervezi meg Az erdélyi magyarság a 20. században című kisebbségtörténeti konferenciát. A Nemzeti Kisebbségkutató Intézet (Kolozsvár) és a HUN-REN TK Kisebbségkutató Intézet (Budapest) partnerségével szervezett rendezvényre a múzeum várbeli épületében kerül sor 12.45 órai kezdettel.

A konferencia a romániai kisebbségtörténeti kutatásoknak szentelt sorozat része, amelyet évente egy romániai múzeum szervez. Az idei rendezvény az erdélyi magyar közösségben a 20. század során lezajlott folyamatokat állítja középpontba, az alkalmazkodás, az önszerveződés és a kollektív identitás meghatározásának hangsúlyozásával.

A két nap alatt budapesti, szegedi, kolozsvári, marosvásárhelyi, székelyudvarhelyi és sepsiszentgyörgyi kutatók 24 tudományos előadása hangzik el. A konferencia témái többféle történelmi perspektívát tükröznek, többek között: egy régió sajátosságait meghatározó tényezők, a kommunista időszak ellenállóinak motivációi, a magyar közösségek tapasztalatai a háborús évek (1944–1945) alatt, valamint helytörténeti vonatkozások, Maros megyére és Marosvásárhelyre összpontosítva.

A rendezvény a romániai kisebbségi társadalom működését alakító döntéseket és cselekvéseket veszi számba, és azt vizsgálja, hogy a helyi magyar elit hogyan reagált a történelmi kihívásokra. Az elemzések középpontjában egy olyan közösség áll, amely nemcsak a nyelv, hanem az intézmények, a kollektív emlékezet és a társadalmi felelősségvállalás révén is képes volt artikulálni identitását.

A Maros Megyei Múzeumot Sárándi Tamás képviseli Nemzetépítés, nemzeti közömbösség vagy „szórványtutad”? Oktatáspolitikai folyamatok a marosi görögkatolikus esperességben a dualizmus időszakában című előadásával. Az előadások magyar nyelven hangzanak el.

Magyar és román futballbajnoki mérkőzések a televízióban

Május 23., péntek:

* 20.30 óra: Kolozsvári CFR 1907 – Bukaresti FCSB (Szererliga, felsőházi rájátszás, 10. forduló)
* 21.15 óra: Paksi FC – Kecskeméti TE (NB I, 33. forduló)

Május 24., szombat:

* 16.00 óra: MTK Budapest – Újpest FC (NB I, 33. forduló)
* 18.00 óra: Kolozsvári FCU – Bukaresti Rapid 1923 (Szererliga, felsőházi rájátszás, 10. forduló)
* 18.30 óra: Fehérvár FC – Debreceni VSC (NB I, 33. forduló)

* 21.00 óra: CSU Craiova – Bukaresti Dinamo 1948 (Szererliga, felsőházi rájátszás, 10. forduló)

* 21.00 óra: Puskás Akadémia FC – Diósgyőri VTK (NB I, 33. forduló)
* 21.00 óra: ETO FC Győr – Ferencvárosi TC (NB I, 33. forduló)

Május 25., vasárnap:

* 15.15 óra: Nyíregyháza Spartacus FC – Zalaegerszegi TE FC (NB I, 33. forduló)

A román Szererligás mérkőzéseket a DigiSport és a Prima Sport, a magyar NB I-es találkozókat az M4 Sport vagy az M4 Sport+ televízió közvetíti.

vonta megrendezett helyi termelői és kézműves vásárára várja az érdeklődőket. Ezen a vásáron a termelők meghívásos alapon vesznek részt. A szervezők számos szempontot vesznek figyelembe, mint például a termékek minőségét, ebből adódóan az itt jelen levő városokat Marosvásárhely és vidéke legjobb termelőinek tekintik.

Ady és Adél

Május 24-én Nagyváradon a Léda-házban a 33. Festum Varadinumon is megtekinthető Tatár Rózsa Ady és Adél című monodrámája. Rendezte Török Viola, Léda szerepében Farkas Ibolya színművész.

Családi nap Bonyhán

Az Erdélyi Református Egyházkerület Nőszövetsége július 5-én 9. alkalommal szervezi meg a családi napot Bonyhán, a pompásan felújított Bethlen-kastély parkjában. Az alkalomra lelkipásztorokat, nőszövetségi tagokat, családokat várnak, a közösség erősítésére. Az ünnepség 11 órakor istentisztelettel és közös úrvacsorával kezdődik. Igét hirdet dr. Kolumbán Vilmos József püspök. Ezután több korszaltlyt megszólító változatos program kezdődik. A rendezvényre és a kastélylátogatásra június 15-ig regisztrálni kell.

NÉPÚJSÁG
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsenyi Zsigmond
FŐSZERKESZTŐHELYETTES:
Vajda György
LAPSZERKESZTŐ:
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Putnoky-Benedek Annamária. **TÖRDELÉS:** Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. **FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino. A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

Elutasította az alkotmánybíróság Simion beadványát

Új fejezet kezdődhet Románia történetében

Egyöntetűen elutasította csütörtökön az alkotmánybíróság George Simion beadványát, amelyben az AUR elnöke a Nicușor Dan által megnyert elnökválasztás eredményének érvénytelenítését kérte.

A hírt sajtóközleményben erősítette meg a testület. A tájékoztatás szerint az alkotmánybíróság alaptalannak ítélte meg és elutasította a május 18-i második elnökválasztási forduló érvénytelenítésére vonatkozó beadványt, amelyet a Románok Egyesüléséért Szövetség elnöke, George-Nicolae Simion nyújtott be. A döntés jogerős.

Csütörtök délben a testület ünnepi ülésen hitelesítette az elnökválasztás eredményét Ilie Bolojan ügyvivő államfő és Nicușor Dan megválasztott államfő jelenlétében.

Demokratikusan lezárult egy választási ciklus

Az elnökválasztás tisztességes lebonyolítása, a magas részvétel és a szavazatok közötti különbség azt mutatja, hogy Románia képes szabad és korrekt választásokat szervezni – jelentette ki csütörtökön Ilie Bolojan.

Az ügyvivő államfő az elnökválasztás eredményét érvényesítő ünnepélyes alkotmánybíróági ülésen szólalt fel. Beszédében kifejezte elégedettségét azzal kapcsolatban, hogy az országnak sikerült demokratikusan lezárnia egy olyan választási ciklust, amelynek tavaly kellett volna véget érnie.

Ilie Bolojan sok sikert kívánt Nicușor Dan megválasztott államfőnek. „Ez egy új kezdet, a bizalom kezdete, a remény és a jólét kezdete” – jelentette ki.

„Sok kihívás vár ránk”

Nicușor Dan kijelentette az elnökválasztás eredményét érvényessé nyilvánító alkotmánybíróági ülésen, hogy új fejezet kezdődik Románia történelmében.

„Románia közelmúltbeli és jelenkori történelmének új fejezete kezdődik. Szeretném biztosítani Románia állampolgárait, hogy tisztában vagyok a tőlük kapott mandátumom felelősségével. Sok kihívás vár ránk, és remélem, hogy meg fogunk felelni ezeknek a kihívásoknak” – mondta a megválasztott elnök.

Úgy fogalmazott: a romániai társadalom „bölcsségről” tett tanúbizonyságot, és meggyőződése, hogy az elkövetkező időszakban ez a Romániában szükséges pozitív változások irányába fog hatni.

Nicușor Dan ígérete szerint az állami intézmények megerősítéséért, az ország gazdasági fellendüléséért fog harcolni, partnerként fog viszonyulni a vállalkozói szférához, és kezességet vállal az állampolgári szabadságok tiszteletben tartásáért.

Ismételten megköszönte a választók magas részvételi arányát az elnökválasztáson, amely, mint mondta, legitimitást ad az új elnöknek. Ugyanakkor Ilie Bolojannak is köszönetet mondott, megemlítve, hogy az ügyvivő államfő stabilitást biztosított az országban.

Az ország belsőleg kell megerősödjön

Nicușor Dan megválasztott elnök csütörtökön kijelentette,

szeretné, ha Románia belsőleg megerősödne, és aktívabbá válna az Európai Unióban és az Észak-atlanti Szerződés Szervezetében.

Nicușor Dan részt vett a kilencedik Fekete-tengeri és Balkáni Biztonsági Fórumon, amelyen arról kérdezték, hogyan viszonyul Románia az Európai Unióhoz és a NATO-hoz.

A megválasztott államfő azt felelte, Románia mindenképpen megtartja Nyugat-barát irányultságát, NATO- és EU-tag-ságát, az Amerikai Egyesült Államokkal való partnerséget. Úgy vélte, mindeddig az ország nem volt elég aktív ezek egyikeben sem. „Ahhoz, hogy aktív legyél, hitelesnek kell lenned, és manapság sok szó esik a deficitről, illetve arról, hogy Románia többször megígérte már, hogy csökkenti a deficitet. Tehát én azt szeretném, hogy Románia belsőleg erősödjön meg, és váljon aktívabbá mindkét szervezetben” – mondta Nicușor Dan.

Ugyanakkor reményét fejezte ki, hogy az Amerikai Egyesült Államokkal fenntartott stratégiai partnerség fennmarad és kibővül. Hozzátette, hisz benne, hogy ez az amerikai fél óhaja is, és hogy a novemberi elnökválasztás érvénytelenítése miatti „kétkedéseket” legitim tárgyalások váltják fel, amelyeket egy legitim elnök folytat majd az amerikai adminisztrációval.

„Sokkal jobban tisztáznunk kell a tavaly novemberi választások törlését. De amerikai részről nyitottságot érzékelünk, és meg vagyok győződve, hogy a partnerség folytatódik és javulni fog” – mondta Nicușor Dan.

George Simion államcsínyt emleget

George Simion azt írta csütörtöki Facebook-bejegyzésében, hogy az alkotmánybíróság „folytatta az államcsínyt”. A Románok Egyesüléséért Szövetség (AUR) elnöke arra kérte híveit, hogy álljanak ki mellette a következő napokban.

„A CCR folytatta az államcsínyt! Nekünk már csak a harc maradt! Gyertek, álljatok mellém ma és az elkövetkező hetekben!” – olvasható Simion Facebook-üzenetében. Az AUR elnöke ezzel arra reagált, hogy az alkotmánybíróság csütörtök délelőtt egyöntetűen elutasította Simion beadványát, amelyben a Nicușor Dan által megnyert elnökválasztás eredményének érvénytelenítését kérte. *(hírósszefoglaló)*

Az erdélyiség ereje

(Folytatás az 1. oldalról)

a talibánkereszténység új hadjáratain, amelyek ezúttal épp az a tőlünk nyugatra eső vidéket vették célba, amelynek hátán mindannyian élösködnek.

Viccek rossz, tragédiának paródia, életvitelünkre, értékeinkre azonban akár halálos veszélyt is jelenthetett volna, ha ez a társaság hatalomra kerül. Reméljük, szavazóik egy része (amelyik ellenszavazatból és nem meggyőződésből adta rájuk a becses voksát) is meggyőződik erről a közeljövőben, hiszen a galeri továbbra is mindent megtesz annak érdekében, hogy a civilizált népesség előtt (legyen szó bármelyik nemzet fiairól és leányairól) a bányabéka segge alá pozicionálja magát. Méltósággal veszíteni csak a bizonyos intelligenciaszint fölött létezők tudnak, és nem feltételezhetjük egy politikussá maszkírozott footballhuligánról, hogy a politikai élet protokolljai szerint működjön, ahol enyhén zseniánás a fenyegetőzés, az ordítózás, az alkuk és kompromisz-

sumok helyett az ajtók berúgása, a diplomácia helyett az ököljog. Mit várunk egy olyan valakitől, aki egy elveszített választást követően, a szavazatok adta hatalomérzettől megvezetve még mindig vérfürdővel (értsd polgárháborúval, rosszabb esetben pogrommal) fenyeget? Mit rendezett volna ez, ha ténylegesen hatalomra kerül? Ki tudta volna megállítani, főleg annyi, tömeghipnózisban szenvedő rajongóval a háta mögött?

Reméljük, erre a kérdésre a választ már soha nem kell megadnunk. Reméljük, hogy a következő választásokig azok, akiknek bizalmat szavaztunk, mindent megtesznek azért, hogy meghálálják a civilizált lakosság bizalmát, és reméljük, hogy a civilizált lakosság is esélyt ad nekik erre, mert mindenki tudja: nehéz idők következnek, muszáj pótolni az államháztartási hiányt.

Ezen történelmi választásnak azonban jó oldalai is voltak: egyrészt összehozott mindenkit, aki nyugatra és nem keletre tekint – még Mircea Cărtărescut és Dani Mocanut is. Másrészt román nemzetiségű honfitársaink ennyire hálásak még soha nem voltak a magyaroknak, mint most. Nem va-

gyok naiv, de merem remélni, hogy talán most megtörik a jég, és végre nem ellenségnek, hanem értéknek fognak tekinteni bennünket, hiszen bebizonyítottuk, hogy erdélyi hagyományok szerint mi ismét nyugatra és nem keletre tekintünk. Jólesett olvasni azt a többezernyi, hálás hozzászólást, amelyeket a közösségi médiában nekünk címeztek – rengetegen példaképként tekintenek ránk. És végül büszke vagyok magunkra, erdélyi magyarokra, hogy nagyon kevés kivételtől eltekintve ismét megmutattuk: a (sajnos) ránk jellemző széthúzás ellenére nem felejtettük el a történelemtől kapott leckét, amelynek tanulsága ismét felizzott a kollektív tudatalattiban – lehetünk mi sokfélék, de ha baj van, ha tényleg nagy baj közeleg, akkor elképesztő módon összetartunk. És ezzel ismét példát mutattunk, és bebizonyítottuk a hozzánk nyitottan viszonyuló, ám mégis kétkedő, minket nem ismerő vagy félreismerő honfitársainknak is: nem csak őshonos kisebbségként, hanem felelősségteljes állampolgárként is helyünk van ebben az országban, amelyet élhető és szerethető világként kívánunk a gyerekeinknek hátrahagyni. Akárcsak ők.

ORSZÁG – VILÁG

Megszűnt a POT szenátusi frakciója

Megszűnt a Fiatal Emberek Pártjának (POT) szenátusi frakciója – jelentette be szerdán Gheorghe Vela korábbi frakcióvezető. A POT szenátora egy sajtótájékoztatón elmondta, hogy a korábban héttagú frakcióból négyen kiléptek, de hamarosan pótolni fogják a távozókat. A házszabály szerint a felsőházban legkevesebb hét szenátorra van szükség egy frakció megalakításához. *(Agerpres)*

Közel 500 millió lej repülőtér-felújításra

Csütörtöki ülésén a kormány összesen 484 millió lejt utalt ki négy repülőtér felújítási munkálataira a tartalékalapból. A marosvásárhelyi repülőtérmek közel 110 millió lejt, a szatmárnémetinek több mint 60 millió lejt, a nagybányainak 65 millió lejt, a craiovainak pedig 250 millió lejt biztosítottak. Az RMDSZ csütörtöki közleménye szerint a beruházásokat a megyei önkormányzatok valósítják meg. A pénzügyi forrásokat a fejlesztési minisztérium és a pénzügyminisztérium biztosítja. „A mai döntés azért született, hogy az uniós finanszírozást ne veszítsük el, az önkormányzatok ne kerüljenek nehéz pénzügyi helyzetbe, illetve a repülőterek korszerűsítési munkálatait befejezzük” – idézte Cseke Attilát a közlemény. *(Agerpres)*

Kiberbiztonsági veszély

Románia határainál zajló háború a kiberbiztonságot fenyegeti – jelentette ki csütörtökön a megválasztott államfő. Nicușor Dan a kilencedik Fekete-tengeri és Balkáni Biztonsági Fórumon szólalt fel. Elmondta, hogy államfőként első dolga lesz tájékozódni az ország biztonsági helyzetéről. Kifejtette, habár még nem ismeri a részleteket, meglátása szerint a kiberbiztonságot fenyegeti a legnagyobb veszély. Erről tárgyalni kell a nagy technológiai cégekkel, de az európai partnerekkel is, amelyeknek hasonló fenyegetésekkel kell szembenéznük – jelentette ki. *(Agerpres)*

Június 6-ig meghosszabbították a veszélyhelyzetet Parajdon

A parajdi vészhelyzeti bizottság (CLSU) 15 nappal meghosszabbította a helyi szintű veszélyhelyzetet a parajdi sóbányában történt vízvívargások miatt, miután a Korond-patak hozama a kiadós esőzések következtében ismét megemelkedett. A veszélyhelyzet alatt munkálatok zajlanak a bányában a vízvívargások korlátozására, és tájékoztatják a lakosságot a helyzet alakulásáról. A létesítmény segítséget kap az eredeti állapotának helyreállításához – derül ki a tájékoztatásból. *(Agerpres)*

Rekordszinten a bitcoin jegyzése

Történelmi csúcsra erősödött, áttörte a 110 ezer dolláros szintet a bitcoin csütörtök hajnalban a világ legnagyobb kriptotőzsdéi platformján, a Binance-on. A bitcoin új csúcsa 111 ezer 880 dollár. Ezt hajnali két óra körül érte el, majd némileg gyengült, csütörtökön 7 órakor 111 ezer 288 dolláron jegyezték. A szakértők szerint a kriptovaluta árfolyamának emelkedése több tényezőnek köszönhető. Donald Trump ígéretei fontos szerepet játszanak, így például az a nagyratörő terve, hogy az Egyesült Államokat globális kriptovaluta-központtá alakítja. Az amerikai elnök március 6-án rendeletet írt alá egy amerikai stratégiai kriptovaluta-tartalék létrehozásáról, amelynek az alapját a bitcoin és az ethereum képezi. *(MTI)*

Hivatalosan is elismerték az inkubátorházat

(Folytatás az 1. oldalról)

Az okirat megszerzése egy hosszú időszak eredménye, és egy komoly szakmai és intézményi elismerés, amely lehetővé teszi, hogy elindítsák és fokozatosan felépítsék az inkubátorház működését, csatlakozzanak országos és szakmai programokhoz, továbbá ösztöndíj környezetet biztosíthassanak az induló cégek számára, hogy azok sikeresen fejlődhessenek.

Az inkubátorházat saját erőforrásokból és a Közép-romániai Régiófejlesztési Ügynökség pályázati támogatásával hozták létre a város legpatinásabb épületében, és tavaly nyáron avatták fel. A 2,2 millió euró értékű projekt előírja, hogy 18 új, kezdő (három évnél nem régebben indult – szerző megjegyzése) cég fog beköltözni oda, ebből eddig nyolc fiatal vállalkozás csatlakozott

az inkubációs programhoz. A következő év végéig kell teljesíteni a célszámot, és Nyárádszereda polgármestere biztos abban, hogy ez sikerül, mert nyitottak az új ötletekre és kezdeményezésekre. Jelenleg a harmadik válogatási szakaszra készülnek, amelyre várhatóan az ősz folyamán kerül sor.

Arra a kérdésünkre, hogy beváltotta-e a hozzá fűzött reményeket az inkubátorház, a városvezető határozott igennel válaszolt. Tóth Sándor azt is hozzátette: semmit sem erőltetnek a működés tekintetében, a pályázat által vállaltaknak megfelelően haladnak a lépésekkel, és választják ki az oda beköltöző cégeket. Az inkubátorháztól azt várják, hogy „megadja az alaphangot” egy olyan pályázati kiírásnál, amelyen ipari park létrehozására lehet forrásokat lehívni. Ugyanis az

épülő autópálya és annak le- és fel szállója mellett ipari parkot szeretne létrehozni Nyárádszereda önkormányzata, hogy kihasználja azokat a gazdasági lehetőségeket, amelyek akarva-akaratlanul érkeznek a beruházással együtt. Ez volna az egyik pillére a helyi gazdasági fejlődésnek, ehhez hozzájárulnak az évek óta fennálló adókedvezmények a városban letelepülő cégeknek, és ide tartozik az inkubátorház is, amelytől azt várják, hogy „legyen inkubátora ennek a gazdaságfejlesztési projektnek” – mondta a polgármester.

Az inkubátorházban székelő cégek működése és mentorálása mellett az intézmény rendszeresen szervez egyéb programokat a nagyközönség számára is. Az idén már többször is került sor pályaaorientációs előadásra a jogi szakma vagy a

Rendszeresen szerveznek tematikus előadásokat különböző célcsoportok számára

Fotó: Nyárádszeredai Inkubház

média területén, de életmentésből is, a helyi középiskolával együttműködve volt már pályaválasztási orientáció a diákoknak is, a cégeknek előadás az ideai gazdasági kilátásokról; gyermekeknek, fiataloknak tar-

tottak csillagászati előadást és beszélgetést az esetleges földön kívüli életéről, a napokban pedig vállalkozásindításról, a megfelelő vállalkozásformáról tartanak bemutatót az érdeklődőknek.

Oltyán László-emlékest

Az igazságkereső „munkásíróra” emlékeztek

Május 20-án, kedden délután a Bolyai téri Studium Hub kávézóban a Juventus Kiadó és a Magyar Újságírók Romániai Egyesülete könyvbemutatókkal egybekötött Oltyán László-emlékest szerveztek, ahol a család, volt kollégák, egykori barátok, ismerősök és érdeklődők társaságában megemlékeztek Oltyán László újságíróról, íróról, aki ezelőtt 90 évvel született, és 35 esztendeje, mindössze 55 évesen távozott közülünk.

Erdélyi György

Az est házigazdája Szucher Ervin újságíró, a Juventus Kiadó vezetője volt, aki nemcsak Oltyán László egykori kollégájaként – hiszen néhány hónapot az 1990-ben megalakult Népújságnál együtt dolgozhattak –, hanem régi ismerőseként, mai szóval élve „rajongójaként” is emlékezett rá. Amint kifejtette, riportjait olvasva nőtt fel és döntötte el, hogy újságíró akar lenni, így egyfajta szellemi mentorának is tekintette. Mindig is az egyenes embert, a sorok között is szókimondó újságírót tisztelte benne. Elmondta: amikor úgy érezte, hogy nem felel meg az 1989 előtti propagandagépezet által megkövetelt feltételeknek, akkor inkább lemondott, és visszament a gyárba dolgozni. Oltyán László Erdélyi elmebaj című könyvéből idézte fel azt a jelenetet, amikor 1988-ban a szerző remegő gyomorral beállított a párt megyei propagandatitkárához, Angela Isăroiuhoz, és közölte, hogy ő már „nem tud írni”. Mint ismeretes, a rendszerváltás után visszament a Vörös Zászló után létrejött Népújsághoz, de betegsége miatt rövid ideig dolgozhatott, 1990 őszén, mindössze 55 éves korában elhunyt. Novellái, kisregényei a fiókban maradtak, mert a tiltás miatt nem jelenhettek meg, és életében már nem maradt idő ezek gondozására. Ezért vállalta fel a Juventus Kiadó, hogy Oltyán László fia, a család hozzájárulásával sorozatban kiadja a köteteket, amelyeket – egy kivételével – elhozott az estre.

Karácsonyi Zsigmond, a Népújság főszerkesztője, Oltyán László egykori kollégája két régi, általa relikviaként őrzött Vörös Zászlót hozott el, amelyekből idézve felelevenítette Oltyán László emlékét. Majd a szerző legsikeresebb regényét, a gyöngybetűkkel dedikált, ezért féltve őrzött Felmentést

emelte a magasba, és olvasta fel a dedikációt, ami fényt vetített az egykori kolléga személyiségére, gondolataira. Majd a szervező felkérésére röviden bemutatta a Szüret után című kisregényt, amelynek történeti szálát Oltyán krimibe illoén forgatta, a szövegbe helyenként valódi írói vénáját megcsillogtató irodalmi képeket is betűzött, ezek közül idézett is a kötetet ismertető Karácsonyi Zsigmond.

Vajda György elmondta: „kakuktkojásként” csöppent be azok közé, akik nagyon jól ismerték Oltyán Lászlót, ugyanis ő 1990 augusztusától lett a Népújság munkatársa, és így mindössze alig pár hónapig dolgozott egy irodában Oltyán Lászlóval, aki arra bátorította őt mint kezdő újságírót, hogy merje vállalni az igazát, és kitartani amellet, amit megtapasztal, lát, leír. Vajda György A postás hatalma című kötetet ismertette. A novella egy szerényebb körülmények között élő munkáscsaládról szól, amelyen a postás segít azzal, hogy felajánl egy szvetterkötő gépet, amivel többletkeresethez juthat. A „hatalom” emberei azonban névtelen levélben értesülnek arról, hogy „törvénytelenül” működtetik a gépet, büntetést rónak a családra, és

lezárják, plombálják a gépet. Hosszas utánajárással sem sikerül a családnak a maga igazát érvényesíteni, míg ugyancsak a postás az, aki közbenjár, és végül megadják az engedélyt. A rövid történetben az a fajta egykori szolidaritás jelenik meg, amelynek köszönhetően a diktatórikus rendszert némiképpen ki lehetett játszani, illetve a hatalmat gyakorlók és az egyszerű emberek közötti viszony tükrökepe is, amely ma is így működik – tette hozzá többek között a kötetet ismertető Vajda György.

A kiszemelt könyvek bemutatása után szabad beszélgetés alakult ki, hiszen a teremben egykori kollégák, barátok, Oltyán László ismerősei ültek. Bögözi Attila nyugdíjas újságíró anekdotikus történetet mesélt el egy riport címe körül kialakult, akár fejvesztéssel is járható bonyodalomról, amelyet újságírógyakornokként élt át Oltyán László egyik korábbi riportja nyomán elkészített írása miatt. Iszlai Anna – a Vörös Zászló, később a Népújság nyugalmazott munkatársa – kettejük utolsó találkozását idézte fel.

A beszélgetések során kiderült, hogy a jelenlévők közül sokan nemcsak olvasták és tisztelték Oltyán Lászlót, személyesen is ismerték, gerincességéért nagyra értékelték. Az eseményen nem lehetett jelen Tófalvi Zoltán, ő levélben emlékezett meg barátjáról és kollégájáról. „Oltyán László riportjaiban, regényeiben arra kereste a választ: az oly sokat emlegetett kompromisszumok szövevényében meddig

lehet elmenni úgy, hogy identitásunkat, önmagunkat egy pillanatra se adjuk fel? Mi a fontosabb: a magunk által felállított erkölcsi, etikai elvárások betartása, vagy az életünk? Mindkét esetben csak egyetlen válasz lehetséges: inkább a halál, minthogy önmagunkat, elveinket, erkölcsi, emberi tartásunkat feladjuk! Oltyán László egész életműve a bizonyíték rá: az író akkor sem adhatja fel az ideálokért folytatott küzdelmet, ha mindennap keszrtre feszítik” – írta Tófalvi Zoltán.

A kényesebb témák felvetése sem maradt el. Felmerült a kérdés: a ’89-es forradalmat követően a Népújság, mint a Vörös Zászló utódja, miért nem hívta vissza Oltyán Lászlót, miért kellett megvárnai azt, hogy az olvasók aláírást gyűjtsenek kedvenc tollforgatójuk viszontlátása érdekében? „Mert Oltyán Laci nem kopogott be a szerkesztőségbe” – hangzott el a válasz, és az is kiderült, hogy a korabeli szabályok miatt azért kellett távoznia a Vörös Zászlótól, mert 1988-ban beadta kitelepedési kérelmét, és ezért akkor már nem dolgozhatott egy pártlapnál. Arra a kérdésre, hogy Oltyán László miként illeszkedett volna be az 1989 utáni vagy akár a mai sajtóéletbe, Karácsonyi Zsigmond elmondta, szükség lett volna rá, hiszen hiányzanak a jó riportok, azonban lehet, hogy a felgyorsult információáradatban és az online média által be-

hálózott világban nem tudta volna felvenni a lépést a jelenlegi követelményekkel.

Dicséretre méltó a kezdeményezés, hiszen Oltyán László nemcsak újságíró, riportter volt, hanem azok közé az 1989 előtti – a cenzúrát ideig-óráig kijátszó – autentikus szerzők közé sorolható, mint Vári Attila, Molnár H. Lajos, akiknek a regényeiben, történeteiben ott voltak azok a sorok mögötti gondolatok, amelyek egy kicsit „odamondtak” a hatalomnak, és az olvasókban is fenntartották a szó-lásszabadság reményét. Ezen túl, ezek a kötetek, még ha fikciók is, de hű kortörténeti rajzok, amelyek nemcsak a kortársaknak, hanem talán az új nemzedéknek is betekintést nyújthatnak egy ma már történelmivé vált közelmúltba.

Ezért is jó, hogy a megemlékezés alkalmából a Juventus Kiadó egy hétkötetes Oltyán-sorozattal rukkolt elő. Szucher Ervin elmondta, olyan kéziratokat adott ki, amelyek jobbára az 1970-es években születtek, és a cenzúra miatt fél évszázadon át a fiókban porosodtak. A következő, igen szép kötésbe foglalt kötetekből lehetett válogatni: A ház gazdát cserél, Szüret után, A Szabadság-szobor gyomrában, A postás hatalma, Félbemaradt beszélgetés, Bogács utazásai, Taticsek kartárs utazásai, ezek hamarosan a könyvesboltokban és a főtéri újságosstandoknál is megvásárolhatók lesznek.

Fotók: Nagy Tibor

Volt egyszer egy Desperado

Tasnády Ádám

A 2000-es évek elején kevés magyar zenekar volt annyira meghatározó a klubéletben és a rádiós játszási listákon, mint a Desperado eredeti formációja, amely ötszörös arany- és kétszeres platinalemezes magyar popzenei együttes volt. Slágereik – mint a *Rajta múlik, Gyere és álmodj* vagy az *Ég veled* – egy generáció zenei emlékezetének részeivé váltak. 21 évig a csapat ikonikus női hangja Gábor Bernadett volt, az ő arca, jelenléte járult hozzá a formáció sikeréhez. Azóta már sok minden történt: szétválás, új projektek, személyes és szakmai átalakulások, de egy dolog állandó maradt – Betti hangja és jelenléte a magyar zenei palettán. Beszélgetésünk célja, hogy mélyebbre ássunk a múlt emlékeiben, a jelen kihívásaiban és a jövő terveiben.

– *Hogyan emlékszel vissza a gyermekkorodra? Milyen családban nőttél fel? Volt előjele annak, hogy énekesnőként fogsz érvényesülni?*

– Természetesen volt előjele, mert az édesapám zenészként dolgozott, amikor én megszülettem, és utána még nagyon-nagyon sokáig kizárólag főállású zenész volt, de azóta is az; apukám 70 éves lesz, és még mindig a zenével foglalkozik. Elég hamar kiderült, hogy nekem ez a világ nagyon tetszik, olyan szinten, hogy amikor 3 évesen megkérdezték, mi szeretnél lenni, azt mondtam, énekesnő. A szüleim, mivel látták, hogy ez engem tényleg nagyon érdekel, zeneoviba írtattak, utána ének-zene tagozatos általános iskolába nyertem felvételt, ahol énekkaros voltam, majd, amikor gimibe kerültem, találtak nekem egy fantasztikus magánénektanárt Nyíregyházán. Mondhatjuk azt, hogy nagyon egyszerűen felépített dolog volt, de nem igaz, mert nagyon sokat kellett érte dolgozni, és hihetetlenül szerencsésnek kell lenni ahhoz, hogy a gyermekkori álmok valóra váljanak. Nekem egy nagyon egyszerű kis gyerekkorom volt, egyedüli gyerekként nőttem fel, rengeteg barátom volt, szóval soha nem voltam magányos. Mindig kitöltötte a szabadidőmet a zene és az ének gyakorlása.

– *Szerinted mi a tehetség? Az adottság mellé milyen arányban kell társulnia a szerencsének és a kemény munkának?*

– A kemény munka elengedhetetlen. Az, hogy magánénektanárhoz jártam, a szüleimnek nem kevés anyagi befektetésbe került – hogyha mondjuk valaki gyerekként szeretne elérni valamit, és nincs kellő szülői támogatás, szerintem az egy nehézített pálya. Ettől függetlenül azt

mondom, a szerencsefaktornak mindenképpen ott kell lennie, bár én hiszek abban, hogy nincsenek véletlenek, és mindenkinek megvan írva a sorsa – igen, tudom, nagyon spirituálisan hangzik, de a tapasztalatom ezt mutatja.

– *Milyen élmények kötnek a Desperado indulásához, hogyan találhatok egymásra a többiekkel? 19 éves voltál akkor.*

– Igen, eddig te vagy az egyetlen, aki ezt tudta. Nagyon érdekes volt, mert nem én találkoztam velük, hanem közvetett kapcsolat volt. Az unokatestvérem találkozott az akkori Kerozin frontemberével, és kérdezték tőle, nem tud-e énekelni. Mondta, hogy ő nem, de van egy unokatesója, aki tud és szeret is. Elcipeltek konkrétan egy meghallgatásra, amiről én nem is tudtam szinte semmit, mert úgy voltam vele, hogy eleve nem járok meghallgatásokra. Végül ott ismerkedtem meg a két volt kollégámmal, aztán nagyon gyorsan történtek az események: júniusban volt a 20. születésnapom, és rá 5 napra aláírtam az első lemezszerződésemet, utána megjelent az első nagylemezük, és onnantól kezdve hihetetlen gyorsasággal elindultak a dolgok. Hozzáteszem, nem berobbant, mert attól függetlenül, hogy 2000-ben aláírtuk a lemezszerződést, nekünk az első nagy siker 2002-ben érkezett meg a *Gyere és álmodj* című nagylemezünkkel. Ez egy szépen felépített és nagyon sok háttér munkával berobbanó dolog volt.

– *Lemezszerződés – ez pontosan mit jelent, hogyan kell elképzelni? Ha jól tudom, ma már a lemezkidókkal történő közös projektek teljesen átalakultak, másképp működik ez a rendszer. De milyen volt a szá-*

zadfordulón? Akkoriban CD-k és kazetták voltak, még nem igazán létezett a mai közösségi média és a különböző zenés platformok.

– Sőt, semmilyen szinten nem létezett, mert 2000-ről beszélünk. Ha egy több évre szóló szerződést aláírtál, neked biztosítanod kellett azt, hogy adott időpontban leadsz egy hangzó anyagot, amit ők meg fognak jelentetni kazettán és CD-n. Meg volt szabva, hogy hány darabot fognak ebből készíteni, a különböző marketingköltségek, az, hogy videoklipre mennyit fognak áldozni – szóval ezt nem tudjátok már elképzelni ti, akik sokkal fiatalabbak vagytok. Őszinte leszek, már nekem is elő kell bányászni ezeket a dolgokat, hogy biztosan emlékezzek rá. Ami biztos, voltak kötelezettségeink, amelyeket be kellett tartani. Ez egy rendszer volt. Ma már sokkal szabadabb az egész.

– *Nem lehet egy klasszikus értelemben vett munkahelynek nevezni azt, hogy valaki énekesnő. Nem féltél soha a bukástól vagy attól, hogy hirtelen kicsúszik a talaj a lábad alól?*

– Őszinte leszek: egyáltalán nem. Tudom, hogy ez egy ingoványos talaj, de én soha nem gondoltam bele, ha ez már eszedbe jut, régen rossz. Amikor megkérdezték, meddig szeretnék énekesnőként dolgozni, azt mondtam, amíg élek. Én maximálisan hittem ebben, de nem voltam biztos abban, hogy a Desperado kötelékében. És milyen érdekes, hogy a Covid meg is hozta ezt a döntésemet, vagyis kiléptem az együttesből. Azóta Josh-sal (szerk.megj.: Szarvas József) létrehoztuk a Josh és Betti formációt, ahol én a Desperado dalait éneklek, ő meg a Josh és Jutta (szerk. Megj.:

Fotók: Gábor Bernadett Facebook-oldala

Szeibert Judit) dalokat (szerk.megj.: egy korábbi, a Desperadóhoz hasonló együttes, amely korábban felbomlott). Merész vállalkozás volt, mert csak mi hittünk benne, és milyen érdekes, hogy amiben hiszek – nem azért, mert én akkora jövődömondó vagyok, de ha valamit hittel csinálsz és szeretettel, mindent beleadsz –, akkor annak egyszerűen működni kell. A mai világban már nem nyugdíjas állások vannak. Ha belegondolunk, 25 éve énekesnőként dolgozom, azért nem egy rossz munkaviszony, nem?

– *Milyen volt akkoriban a siker hirtelen intenzitása, hogyan kezelte ezt fiatalon?*

– A nagyképűség minden szegletét megjárta, mint ahogy egyébként mindenki, csak van, aki tagadja. Én őszintén bevallom, hihetetlenül elájultam magamtól, azt gondoltam, enyém a világ. Aztán az élet úgy alakította, hogy volt egy nagyon durva autóbalesetem, és az visszazökkentett a normál kerékvágásba. Egy fél év tombolás volt, amikor 20 évesen elkezdtem élni az álmaimat, de aztán visszatértem a saját önmagamhoz, az igazi énemhez.

– *Mi volt számodra a legnagyobb kihívás a zenekar első éveiben?*

– Két kilenc évvel idősebb férfi mellett folyamatosan bizonyítanom kellett azt, hogy én kemény melós nő vagyok, és mai napig az vagyok, egy együttesben kellett folyamatosan fronton tartani magam, hogy ne

lehessem elnyomni, és ez nem feltétlenül sikerült mindig, de tudod, az ember megpróbál ennyi év után csak a jóra emlékezni.

– *Mi vezetett ahhoz, hogy 21 év után elhagyd a csapatot? Nehéz döntés volt?*

– Nem volt nehéz döntés, mert ott volt a Covid, ami 8 hónapig arra kényszerített mindannyiunkat, hogy otthon üljünk, és szerintem sokunknak megváltozott az élete, vagy pozitív, vagy negatív irányba. Volt időm átgondolni, hogy mennyi olyan dolog volt a 21 év alatt, amire már nincs szükségem, vagy mi az, amit már nem szeretnék, és mi az, amit másképp kellene csinálnom. Én még nem éreztem azt, hogy itt a vége, fuss el véle, elénekeltem nagy slágereket, és akkor innentől kezdve kizárólag ezeket a dalokat akarom énekelni. Szerettem volna újdonságot csinálni. Ekkor kezdtem el Josh-sal dolgozni, ami arra inspirált, hogy ne álljunk meg, attól függetlenül, hogy 40 évesek lettünk, hanem még dolgozzunk, még csináljunk új dalokat, még kell a lendület. A mérleg nyelve, ami átbillent abba az irányba, ahol már sokkal több volt a rossz, mint a jó. Szerintem ilyenkor egyszerűen lépni kell, nem szabad benne maradni egy olyan dologban, amiben nem érzi jól magát az ember.

– *Sikerült valamennyire békésen elválni, hogy érzed?*

– Nem. Ez egy csúnya, nagyon ronda és hosszán tartó válási folyamat, aminek még most sincs vége. Ha őszinte akarok lenni, akkor ez olyan, mintha egy soha véget nem érő válási dolog lenne, holott én lassan 4 éve nem beszélék a volt kollégáimmal. Voltak olyan dolgok, amiket szerintem egyik oldalról sem intéztünk jól, és nem azért, mert én önkritikát akarok gyakorolni, de szerintem le kellett volna normálisan ülni és megbeszélni a dolgokat, én hajlandó voltam rá, az egyik kollégám szintúgy, de a harmadik fél nem. Itt a probléma: amikor már hárman vannak egy együttesben, mindig széthúzás van, szóval ez nem egy egyszerű dolog.

Gábor Bettivel a teljes beszélgetést megtalálják a Marosvásárhelyi Rádió honlapján, www.marosvasarhelyiradio.ro, ahol az énekesnő a Josh-sal való közös munkájáról további információkat is elmesél, beszél arról, hogy milyen a mai zenei felhozatal, a rádiós műsorvezetői feladatairól is nyilatkozik, valamint a jövőbeli terveire is kitér.

A természet kalendáriuma (DCLXX.)

Kiss Székely Zoltán

Május utolsó hete. Nyílnak még a tulipánok s a boglárkák, de egymáson túltéve bontja virágát a sok rózsza: a megannyi vadrózsafaj, s a kerti rózsák sok száz változata. Itt-ott már bódító illatú liliomok is pompáznak.

Május 23-án a rómaiak **Flora** istennőt köszöntötték a rózsák fesztiváljával.

*Bíborajkak, rózsaszirmok,
Meg se nyíltok
Hajnal ébresztő szavára.
Ámor kincset bízta rátok:
Ti vigyáztok
Kedvesem szép fogsorára.*

*Mondd te rózsza, mondd te drága
Szív világa!
Mért van az, hogy valahányszor
Elbűvölve rád tekintek,
Vagy csak intek,
Szépen mosolyogni látszol?*

*Tán bizony sajnálsz, ha látod,
Hogy barátod
Bánatos, mert rossz a kedved?
Vagy talán halálos búmat
Rég meguntad
S huncut káröröm nevetet?*

*Szép virág! Mindegy, ha részvét
Vagy kevélység
Tetteidnek mozgatója,
Ajkam ékes, új szavakkal
Fölmagasztal, -
Csak ne vess reám, te rózsza.*

Huncut ez a **Gabriello Chiabrera!** Csiszolt formái, zengzetes rímjátéka **Csokonai Vitéz Mihálynak** is példaképül szolgált, ő is barokkos természeti képekbe csomagolta vallomásait. Bár Vitéz is fordította verseit, **A rózsza Lányi Viktor** szép magyarba oltása e vers.

*Hogy ha szél fugalma lebben
Zöld berekben
S csacska csermely közbecsördít,
Ha a rét, virágot ontva,
Csupa pompa,-
Azt mondják: nevet a föld is.*

*Ha a csillanó vizekre,
Mint a lepke
Langy zefír leng játszi kedvvel,
Habfodort alig suhantva
Ki a partra, -
Azt mondjuk nevet a tenger.*

*Ha a liliomvirágos
Kertre szálldos
Hajnalban sok tarka fényfolt
S hull a kéklő magasságból
Aranyzápor, -
Azt mondjuk: nevet az égbolt.*

*Úgy van! Széles jókedvében
Földön-égen
Nevet minden, – hadd ne vessen.
A te édes mosolyoddal,
Kacajoddal
Versenyezni nem tud egy sem.*

A cím maga is ...becsapós. Mert hiszen

nemcsak a rózsát, de liliomot is hív segítségül a tarka fényfoltos kertben sétáló költő. A rózsza maga a fiatal nyár szimbóluma. Akárcsak az 1861. esztendő májusának 23. napján született **Rippl-Rónai József *Fiatal nő rózsával*** című szecesszióba hajló posztimpresszionista képén; van itt piros meg fehér rózsza, boglárka, liliom meg tulipán. De a fiatal nő kezében nem rózsza, fehér tulipán piheg.

Nyár felé halad a természet, akárcsak **Publius Vergilius Maro *X. eclogájában***. (A görög eredetű ecloga gondolatok, érzések szembe-sítése; párbeszédes, bukolikus költemény. **Radnóti Miklós** fordította, s ő maga e műfaj máig ható modern mestere.)

*(...)Itt van a bíborszínű tavasz, már önti az újult
Föld a virágot; a nyárfa fehéren hajlik
Árnya fölé s ím összefonódnak a zöld venyigék is...*

A két római – az ifjú Lycidas és az idős Moeris – költő hexameteres párbeszédéből veszem a tavasz beköszöntének képeit. (Vergilius bukolikus költeményei közül tízet választott kiadásra, innen a műfaj elnevezése: ekloga, mely az ógörög eklogé – szemelvény, válogatás – szóból származik. Nos, én is „eklogálok” néhány passzust a IX.-ből.) Az idősebb okítja fiatalabb társát, mire utóbbi lelkesedve válaszol:

*(...)Zsendül tőle mezőnk, maggal teli hajlik a búza,
S messze piroslik a fürt a napos dombon mosolyogva.
Daphnisom olts körtét, unokád szedi majd a gyümölcsét.*

Majd az unoka – ez a sorsa a faültetőnek. Nem ő, majd unokája élvezi a gyümölcsét:

*(...)Száll az idő, megvénül az ember, gyengül az ész is,
Míg fiú voltam, egész napokat zengtem teli dallal,
Most feledékenység nyomorít, fut tőlem a szó is...*

Lycias fiatalos lendületét azonban nem töri meg Moeris panasza:

*Csak kibúvót keresel, kertelsz, pedig égek a vágytól.
A sima tenger is úgy figyel itt, hogy a fodra se rezzen,
S nézz körül, a fecsegő szellők hallgatva leülnek...*

Ebben a szélcsendben érkezünk május 24-re.

E nap az **európai nemzeti parkok** napja. 1999-ben az **Europarc Szövetség** e napot választotta ki, mert 1909. május 24-én alapították meg Svédországban az első nemzeti parkokat Európában. Ma 34 ország 400-nál is több védett területéért felelős a – korábbi nevén – **Európai Nemzeti Parkok és Natúr-parkok Szövetsége**.

A nemzeti parkokban, de erdőn-mezőn, szántóföldeken és kiskertekben egyaránt, a bő, már melegedő záporokkal és az első ve-

rőfényesből kánikula felé hajló napsugarakkal beköszöntő május az a hónap, amikor a növényvilág ezernyi módon jelzi már, hogy felkészült a következő nemzedék útnak eresztésére.

Bő két hete a szlovéniai Karavankákhoz tartozó Velika Planina (Nagy-fennsík) Nemzeti Parkban jártam. A platón a szél hatására csak apró termetű, de csodaszép színvilágú növények pazar kertje fogadott. Onnan hoztam ezt a Déli-Kárpátokban (Bucsecs, Királykő, Fogarasi-havasok) is, 1800-2100 m tengerszint feletti magasságokban honos törpe havasi kankalin (Primula wulfeniana) csodát.

Mi, emberek alig várjuk, hogy a szél csituljon, hogy a hirtelen jött vihar enyhültén visszaköszönjön ránk a lemenő nap melegebb holnapot ígérő sugára.

*Esik, a gerlék siratoznak.
Küszködve lép a küszöbön át
bal kezem fogva vén anyám.
Másikban villámostort érzek.
Csattog, s a szürke fellegek fönn
nyerítve zúgnak vissza rám.
Unokám tizenhárom évét
iktatja régi életemhez,
amely meseként marad rája,
mese, mely sajdít, de nem szennyez,
s mint a tűzmadár szikrás szárnya
köröz be mélyből egyre fennebb:
mesében szálló griffmadár...
Futnak a felhők, zúgva mennek.
Csattog a kéklő villám szála.
Rigó villan az eperfára
át a zuhogás szürke fátylán.*

Horváth István *Amíg kisüt a nap* című verse 1971 nyarán jelent meg az Utunkban.

*S mintha zöldben, az Istent látnám:
suttog esőcsepp s levélhangon
be a könnyező ablakon,
amíg elaggott anyám nézem
s bimbó unokám hallgatom,
amíg dörög az ég s a föld rá
fölfigyel derűs paraszt-bölcsen,
amíg kisüt a nap s a rigó
aranyszín hangja fényben fölcseng.*

Május 25-e Orbán napja. Névünnepét a nyár kezdőnapjának is tartották. **Orbán** pápa Kr. u. 200 körül rendelte el, hogy a miseáldozat kelyhét és tányérkáját (patena) aranyból vagy ezüsből készítsék. Ezért kehellyel, később szőlőfürttel a kezében szokták ábrázolni. Részben ezért választották a szőlőművesek, a kádárok, a kocsmárosok patrónusuknak.

A források mélyen hallgatnak arról, hogyan lett Orbán (Urban), a civilizált, finom modorú „urbánus” pápa a borisszák szentje – írja **Jankovics Marcell *Jelkép-kalendáriumában***.

Orbán-nap táján virágzik a szőlő, s ebben az időszakban még támadhat fagy, súlyos károkat okozva a szőlőkben. Ezért népünk Orbánt is a fagyosszentek közé sorolja.

Orbánnak napja hogyha fényes,
A vincellér, mint páva, kényes

– tartja egy mondás.

Orbán napja *Németország közepe táján és Németalföldön* valóságos kultusz tárgya volt, egészen a legújabb időkig, a mindent nivelláló közművelődés nyomában a legtöbb népszokást kiirtották már világrészünk nyugati felén – írja **Katona Lajos *Folklor-kalendáriumában***.

Nálunk, a Kárpát-medencében máig észben tartott napja az évnék.

A népies meteorológia e százados, sőt ezredéves tapasztalatokból levont következtetése nyilvánul meg az Orbánt emlegető magyar közmondások egyikében is, mely az „Orbán szelét” emlegeti.

*Hideg májusi kert!
Micsoda zordon évszakok
rejtőzhetnek tebenned?
Micsoda tél- és őszmagok?
S ezek a felhők hova mennek?
Hová viszik reményem, kedvemet?*

– írta 1943 májusában **Jékely Zoltán** Kolozsvárt. Az **Orbán-napja** mintha megérzése lett volna az eljövendő zord időknek...

Rippl-Rónai József: Fiatal nő rózsával

*S hol pihensz le, május, te kedvbeteg –?
Nyugóhelyed temető sarka-árka,
virág szemét-domb, amelyet
csókot nem látott orgonák –
halál-látott koporsófedelek –
s elhervadt koszorúból gyűjt a Párka,
s díszít, cifráz, mint vénlány otthonát.*

Május 25-én, 1823-ban halt meg **Wilckens Henrik Dávid**, a magyarországi erdészeti felsooktatás megteremtője, a híres selmeci **akadémia** egyik alapítója, Németországból került hazánkba. Igazi polihisztor volt; orvosi és bányászati tanulmányai után a természettudományok számos ágával foglalkozott: matematikával, kémiával, fizikával, földrajzzal, tudománytörténettel. Először a németországi Walterschausenben tanított erdészetet, majd 1808-ban Selmecen ennek a szakágazatnak a megalapítója lett. Ő volt az erdészettudomány első professzora Magyarországon. Az oktatás céljaira rügy-, lomb-, virág- és maggyűjteményt állított össze, majd növénykörtani gyűjteményre is szert tett. Botanikus kertet és tanerdőt létesített.

Ugyanezen a napon, 1889-ben született **Freud Tamás** vegyészmnök, a cseppfolyósított földgázszállítás elméleti lehetőségének kidolgozója. Ő hozta létre 1948-ban a **Magyar Ásványolaj- és Földgáz Kísérleti Intézetet**. 1934-ben világviszonylatban is elsőként vetette fel a cseppfolyósított földgáz szállításának lehetőségét. Manapság egyre égetőbb az aktualitása...

A mezőt járva pár napja már kalászosló gabonatóblákat láttam. Az április végi meleg napok kicsalták virágait a búzának. A rákövetkező zordabb idő megállította egyelőre a lendületet. Nem úgy, mint **Horváth István *Hajdanvolt magam*** című versében.

Kalászbba borult búzatábla.

Ott áll fölötte a domboldalon.
Veritékpára lengi körül.

Feltúrt ingujjban, harisnyásan
hallja a napfény játékában
feszengő ezüst kalászsokat.

Megszólítanám hajdanvolt magam.

De a szó, amíg addig érne,
megkövesülten ütné szívén.

Nem rezzentem fel.
Elröppenne
kenyérillatú boldogsága.

Ily kenyérillatú boldogságra várva maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2025-ben, 318 évvel **Carl von Linné** születése után

Törpe havasi kankalin (Primula wulfeniana)

Épített örökségünk

Az őshonos gyökerek kitörölhetetlen üzenetének továbbéltetői

„...nem vész ki a székel, új hajtás sarjad minden régi tőkén...”

A Kézdivásárhelytől tizenöt kilométerre levő Ikafalva a Bodoki-hegység keleti oldalán, a Sajgó-patak mellett fekszik, és közigazgatásilag Csernátonhoz tartozik. A települést 1334-ben Ika néven említik először. Az Ika- és a Csernáton-patak találkozásánál, keskeny fennsíkon állnak Ika várának romjai, keleti tornya körülbelül tíz méter magasságban. Építéséről és pusztulásáról nincsenek adatok. Régi temploma a Pap-hegyen áll, és 13. századi eredetű. Egykor fal vette körül, 1875 körül bontották le, amikor az új református templomot építették. A Lukács Péter-ház 18. századi.

Nagy-Bodó Tibor

Ika várának falai még ma is több helyen állnak

Ahogy azt már felvezetőkben röviden jeleztük, Ikafalva Kézdivásárhely és Csernáton közelében, a Bodoki-hegység keleti oldalában települt.

A község mellett, az Ika- és a Csernáton-patak találkozásánál a huszonöt-harminc méter magas Várberc keskeny fennsíkján állott egykor a kelet–nyugati irányban hosszan elnyúló, aránylag szabályos alaprajzú Ika vára. Igen keskeny, alig tíz-tizenöt méter szélességben, de körülbelül nyolcvan méter hosszúságban húzódó falain kívül, mindkét végén egy-egy mély sánc húzódott.

A falak vastagsága közel két méter lehetett, melyek ma is több helyen, méternyi magasan állnak.

Az 1802. évi földrengés ledönti a torony felső részét

Kiss Gábor az *Erdélyi várak, várkastélyok* című könyvében ír arról, hogy a vár két végét a falakon belül egy-egy kör alaprajzú torony zárta le, melyek közül ma már csak a keleti torony áll, mintegy tíz méter magasságban.

Különlegessége, hogy alakja nagymértékben eltér a többi toronyétól: alapjától szélesedik, közepe táján összeszűkül, majd a felső részén ismét széles.

Eredetileg körülbelül három méterrel magasabb volt, de az 1802. évi földrengés a felső részét ledöntötte.

A lakótoronyba egy hágcson lehetett feljutni

A ma háromemeletes torony északi oldalán az első emelet magasságában egy ajtónyílás van, mely a lakótorony egyetlen bejárata volt, és ahová hágcson lehetett feljutni.

A földemekeket tartó gerendák fészkei ma is láthatók, éppúgy, mint a felvezető lépcsők nyomai. A harmadik emelet boltozott volt, boltíveinek maradványai az elmúlt században még látszottak.

A torornak ablaka nincsen, csupán apró és szabálytalanul elhelyezett nyílásai. Fala kőből épült.

A vár építéséről semmilyen adatunk nincsen

A torony bejáratához sokáig egy falépcső vezetett, melyet a belsejében lévő falépcsővel együtt évtizedekkel ezelőtt építettek az építőtábor diákjai.

A vár nyugati végének tornya már nem látható, de az alapfalai még megvannak.

Ezen a részen is mély és széles sánc védte a falat, és itt kellett lennie a vár egyetlen kapujának is, melyhez valószínűleg egy felvonóhíd vezetett.

A vár területén épületre utaló maradványok nem találhatók. Építéséről semmilyen adatunk nincsen.

Háromszék vármegye egyik legrégebbi települése

Szintén a fent említett szerző, Kiss Gábor közléséből tudjuk meg, hogy Ikafalva az egykori Háromszék vármegye egyik legrégebbi települése, és még a székelyek letelepedésekor alapították.

Első okleveles adatunk azonban csak az 1332–1337. évi pápai tizedjegyzékből származik, amikor a település Pál nevű papja öt régi banálist fizetett tizedül.

Az 1567. évi dézsmajegyzék szerint Ikafalwa tizenhét kapuval adózott, Báthori Kristóf 1579-ben alcsernátoni Domokos Istvánnak, Tamásnak és Domokosnak adományozta possessio Ikafalwát; Báthori Zsigmond fejedelem pedig 1587-ben Csernátoni Damakas (így) Tamás részére hat jobbágytelket adományozott Ikafalván, melyek alcsernátoni Bernáld Miklós halálával szállottak a kincstárba.

A csernátoni Csonka-torony elnevezéséről

Ikavár látható tornya a csernátoni Csonka-torony elnevezést az Ikafalva közvetlen szomszédságában fekvő Csernáton falutól vehette.

Első birtokosaiként a nyújtódi Domokosok szerepelnek, akik közül Tamást és Domokost 1600-ban Basta császári tábornok Marosfalvánál lefejeztette.

István és Ferenc Báthori Gábor száműzöttei, akiket az 1614. évi megyesi országgyűlés mentett fel. Tamás csíki főkapitányt II. Rákóczi György lengyelországi hadjáratakor a tatárok elfogták, és nagy váltságdíj ellenében szabadult ki. Ezután Béli Pálhoz csatlakozott, de az ő bukása után a Portára menekült, és emiatt a birtokait elveszték.

Itt még külön megjegyezzük még azt is, hogy 1712-ben Felső-csernátonban született Bod Péter kiváló író.

Történetek és legendák

Pomjánék Béla ír arról, hogy a várhoz és építéséhez számos legenda fűződik. Ezek ismeretében is megéri felkeresni a várat, ahova egy ösvény vezet fel. A vár környéki molnárok körében élt a hiedelem, miszerint a torony alatti pincében kádakban áll a kincs, amit két – egy veres és egy fekete – mérgező kakas őriz, és amikor az egyik alszik, a másik ébren van.

Ha valaki megközelíti a pinceajtót, az őrkakas kukorékolni kezd, és a vasajtó rögtön becsapódik.

Egy másik történet szerint egykor a vár ura egy szárnyas óriás volt, aki egyszer haragjában a vár sziklájára ütött, s még látszik az öklének a nyoma. Az óriás gyakran a csernátoni templom tornyára repült, onnan riogatta az embereket.

Más történet szerint egyszer egy óriáskígyó lakott a várban, s oly nagy volt, hogy míg a farkával körülölelte a tornyot, addig fejével lenyúlt a patakra inni, és az arra járókat is felkapta és felfalta. A kígyót nagy harcban egy vitéz megölte. A néphit szerint a várnak egy kövét sem lehet bűnhődés nélkül elmozdítani – írja még Pomjánék.

Volt egykor a vár alatt egy malom, molnárárt annyira elkésértette veszekedő felesége, hogy felment, és bontani kezdte a torony falát a malom felőli oldalon, hogy a torony temesse el a malmot a feleségével együtt. De alig kezdte el a munkát, karja elszáradt, s a patak megáradva elvitte a malmot molnárnéstul.

1868: Ika vára Orbán Balázs szavaival

Az Ika patakának Csernáton patakával való egybeszakadásánál a két patak közé egy 80–100 láb magas Várberc éle nevű hegyfok szökell elő; ennek keskeny tetőlapján van Ika vára, vagy más néven a csernátoni csonka torony. E várról semmi történeti adatunk nincsen; a csíki krónika homályos adataiból legfellebb annyit tudunk, hogy Ika Dombon fia az Upolet neméből a kisebb rabonbánok egyike volt, s Upolet (Apold) rabonbánnal harczban élt. A hagyomány azt mondja, hogy Ika Póka király vezére volt, ki a Bálványos várából elúztatván ide vonult, s itt épített magának várat, de egy véres csatában a mostani Ikafalva helyén megöletett. E szerint az Ikafalvát alapító hős, kinek véréből Furus forrása fakadt fel, Ika lett volna. [...] Ika várából most csak egy zömtorony (donjon) áll még fenn, de ennek sajátságos és minden eddig ismert építészeti stíltól eltérő modora megérdemli a figyelmes észlelést, annál is inkább, mivel én abban az ősz székely várépítészetnek hiszem egy fennmaradt, egyedüli ép példányát tisztelhetni.

Viszont egy elhagyott vízimalom épülete még áll a vár alatt.

Egy másik történetben egy legény fölmászott a torony tetejére, s fogadásból ott fogott bontáshoz, de villám sújtott le rá, és szörnyethalt. Talán e mondáknak is köszönhető, hogy megmaradt ez a ritkaságszámba menő kör alakú bástya.

A templom, melynek tornya a legmagasabb volt Háromszéken

Alsócsernáton református templomának tornya a legmagasabb volt Háromszéken, melynek eredetije – az egyházközség jegyző könyve szerint – a hatvanhat méter magasságot is meghaladta.

Ez azonban az 1836. évi tűzvészkor leégett, és csak a templomkastélyt övező középkori, ostromoknak is ellenálló falai maradtak meg. Ezek ma is teljes épségükben állnak.

Megjegyzendő még az is, hogy az erős falakat három bástya erősítette. A falak tizenhárom méter magasak, lőrészekkel és tornyokkal ellátottak.

Bejárata a déli oldalon volt, melynek kapubástyája előtt egy elővár is épült, de ennek köveit az elmúlt században hordták szét.

Amiről egy régi matricula tanúskodik

Az alsócsernátoni régi matricula történeti bejegyzése szerint:

„...1569 ben a törökök beütén, Sepsiszekeket hamuvá égették. Sokan az alsócsernátoni kastélyban Isten csudálatos kegyelméből megmaradtak Barcsai Ákos alatt...”

Az egyházat leégése után újjáépítették, és falába helyezték el azt a táblát, mely megemlékezik Domokos Tamás és Domokos haláláról, akiket ide temettek el.

Demján László műemlékvédő építész kiegészítése

Nem vész ki a székel, új hajtás sarjad minden régi tőkén. Ennek velős magyarázata, hogy minél kisebb egy ősi település, annál több megmaradt emlékekkel rendelkezik, hiszen a későbbi nagy fejlődések nemigen tehetők tönkre a rák hagyott emlékeket.

Talán visszacsatolhatunk nevének eredetére is, a kun-török „ika” nagyot jelent, ide vonatkoztatva talán Nagyfalunak hívhatnánk. Hát így állunk a már Csernátonnal összenőtt Ikafalvával is.

Létezik egy több száz éves monda a környéken: „csergő-bergő Csernáton, gőgös Ikafalva”.

Lehetett is gőgös-gangos, hiszen ókeresztény időkől fennmaradt templommaradványával és pogány székely időkre visszanyúló várral rendelkezik. Létezésüket datált feljegyzés nem igazolja, viszont a helyi dűlők, oldalak és terepnevek mind erre az elveszett mesevilágra utalnak.

Volt itt Szentkert és közelében a Remete-kaszáló, amely egy hajdani, védőfalas kápolna romjait mutatja kb. 34 öl kerülettel, ahol egy reformáció kora előtti búcsújáró hely működött.

Hasonló volt a két víz összefolyásánál magasodó Várberc elnevezés is, amely egy feltételezhetően 13. századi családi magánvár múltját sejteti. Nem tévesztendő össze az alsócsernátoni templomvárral, ahol 1551 novemberében moldvai és török betöréseket jegyeztek fel.

Ez a vár egy jó 200 méter hosszú, szélességében úgy a 10 métert elérő, végeken lévő védbástyás építményt rejtgetett a mai történelembúvárok számára. Mára csak a villám és földrengés sújtotta, csonka délkeleti rotunda ágaskodik. Kutatott erre Kőváry László, Orbán Balázs, és Jókai Mór valahol itt gyűjtögette a Damokosok regényéhez a tájleírását.

A vélhetően négy- vagy ötszintes, harmadik szinten boltozott lakótornyot 2011–2013 között a helyiek önerőből az eredeti magasságára visszaépítették, kúp alakú tetővel látták el, állították helyre.

Mint látványosság, megemlíthető a Nagyoláh-telek melletti két hatalmas millenniumi szilfatörök csonkja, amelyből öröm látni az újrasarjadzó friss hajtásokat. Ezek viszik tovább az őshonos gyökerek kitörölhetetlen üzenetét, ezek az évenként megújuló új hajtások jelzik, hogy itt soha nem vész ki a székel nép.

* A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációért külön köszönet Keresztes Géza műépítész, műemlékvédő szakmérnöknek; az illusztrációkat, a régi és a mai képeket Demján László műemlékvédő építész saját munkájából és gyűjteményéből küldte el a szerzőnek. Összeállításunkat a szakembereink hozzászólásával és véleményezésével jövő heti lapszámunkban még kiegészítjük.

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1153.

Aiszkülostól idézzünk.		1	ELŐTAG: FÖLD	ESZTENDŐ ANGOL HOSSZMÉR- TÉK	LENTI RÉSZ	SZOLMIZÁ- CIÓS HANG	ÖRDÖGI LAKHELY
		U					H
		TEA- CSEPPEKI FELFELE NAGY		LAKÁSBAN ÉLŐ MÉLY NŐI ÉNEKHANG			
2	É	ENYHE ZUGÁS A FÍÓK TARTALMA				BEFOGÓI TALJÁN	
BECÉZETT MÁRIA			RÓMAI 550 AZ ARGON VEGYJELE		AHHOZ HASONLÓ CIN		
KELETI TORNA MAGAD				TASZÍT LAKÁS RÉSZE		RÓMAI 1000 A NÁTRIUM VEGYJELE	
		MŰVÉSZET (LATIN) A FÍÓK TARTALMAI		MI AZ HOGY! ANTI-K			
SZERBIAI VÁROS			BESZÓLI! INDUL A PATAKI		CÍMER- MADÁR EBLAK		
TÉLI CSAPADÉK A NÓTA VÉGE			ÖRDÖGI LAKHELY ERŐSEN TAPAD			OXIGÉN SZAMÁR- BESZÉD	
		ERŐVEL ELVESZ ZOKOG				IGEVÉGZŐ- DÉS LEHET KIS HÁZ	
KORSZAK			HARC KÖZEPE! ALUMINIUM		JÓ A SZEME ÖGÖRÖG TÖRZS		
A LETT FŐVÁROS AZONBAN				NŐI NÉV (ÁPR. 13.) TASZÍT		RÉGI BOR ÖTÉVESEK ISKOLÁJA	
		FÉLIG ALTATÓ ZÖREJ		HIBÁSNAK TART ... HAJRÁ (BIZTATÁS)			
ÉS (ANGOL)			SZAGLÓ- SZERV PARTTALAN PATAKI		RÓMAI ÖT ENNEK		24 ÓRA
A REGE VÉGE! METSZ			LE IGEVÉGZŐ- DÉS LEHET		LATIN NEM LATIN CSONT		
				NAGYON CSÚF RÓMAI 50			
L. N. J.	S					APRÓ RÉSZI	

A G. HERBERT MONDÁSA

című pályázat nyertesei:

Jakab Emőke,
Kibéd
Májai Erzsébet,
Jobbágyfalva

A pályázati rejtvény megfejtése:

SZERELMET S KÖHÖGÉST NEM LEHET TITKOLNI.

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek
a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések

a május 16-i számból:

Minirejtvények:

1. Allainval
2. Prudentius

Skandi:

A harcos számára a győze-
lem órája a legnehezebb.

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

PÁLYÁZATI
SZELVÉNY

NÉPKÖLTÉS		1	2	3	4	A	5	6	7	8	T
		9					10				
11	12	13	14	15			16		17		18
19						20				21	
Z		22			23			24		25	
26	27			28			29		30		31
32			33				34			35	H
36		37				38		39		40	41
R		42			43		44			45	
46	47				48	49		50		51	
N				E		I			53		

VÍZSZINTES: 1. Az idézet első része. 9. Szövetség, egyesület. 10. Gyermeekaltató szó. 11. Intézményt hoz létre. 16. Az orra közelében. 18. Tova. 19. Udvarat tisztít. 20. Zsír-
talanító szer. 21. Fogaras folyója. 22. Francia arany. 23. A házba. 24. Előtag: kettő. 25.
Három (spanyol). 26. A hét vezér egyike. 28. Hazugság (argó). 30. Menj! (olasz). 31.
Ásványi fűszer. 32. Az ezüst vegyjele. 33. Édesség alapja. 34. Csinos, jó alakú. 36. Dél-
kelet-ázsiai állam. 38. Csikótojása híres. 40. Krétai hegy. 42. Magyar költő (Nándor). 44.
Felső végtag. 45. Fekete István fecskéje. 46. Számszerű tény. 48. Rég élt előd. 50. Időtöltés
a strandon. 53. Formára vonatkozó.

FÜGGŐLEGES: 1. Mély női énekhang. 2. Római 51. 3. Bikavér városa. 4. Bonyo-
dalom (argó). 5. Palindrom férfinév. 6. Fogadás (angol). 7. A bór és a nitrogén vegyjele.
8. Az egyik pincér. 11. Az idézet befejezése. 12. Alá. 13. Ipa. 14. Jogvita. 15. Dublin
lakója. 17. Ódon. 20. Magas férfi énekhang. 21. Vagy (angol). 23. Hím kecske. 25.
Műveltető képző. 27. Török tiszt. 28. Vontató (kézzel). 29. Balkáni nép volt. 30. Magot
szór. 33. Csendre intő szó. 34. Ibsen drámája. 35. A Dunába ömlik. 37. Óír írásmód. 39.
Harcocsi. 41. Iskolai tanuló. 43. Van felesége. 45. Hosszmérték (kicsi). 47. Azonban, el-
lenben. 49. Kígyóhang. 51. Portugál és osztrák gépkocsijel. 52. A kén és a jód vegyjele.

L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket 2025. június 5-ig a Népújság
címe (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer.
A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra rára-
gasztani.

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt
négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvasva W.G. Sebald, német író, egyik
regényének a címét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beírtunk.

VÍZSZINTES: 1. Komoly hangvételű költemény – Saját jogkörrel rendelkező. 7. Sz-
intén, székelyesen – Páratlan lánc! 8. Fukar nép – Kidomborodó mintájú pamutszövet. 9.
Spanyol arab – Vonzalom része! 11. Hordómérték – Elvisel. 12. Folyóirat lehet ilyen –
Megreked. 14. Kilóliter, rövidítve – Helyhatározó rag. 15. Szándék – Földet ér a
repülőgép. 18. Megtéveszt, átejt – Fortély. 19. Várat magára – Csodás történetet mond.
22. Csendben sűg! – Technikai atmoszféra. 23. Pengetős hangszer – Sovány ló. 25.
Kamion jelzés – Hátra vezet! 27. Kockázthatott összeg – Élet vége! 28. Szerves gáz –
Összeszorított kézfej. 30. Kettőzve, erdélyi rádióadó – Azonos betűk. 31. Megkurtít, kiseb-
bít – Móló.

FÜGGŐLEGES: 1. Kedvelt gyümölcs – Szobában. 2. Nagyszülő kedvence –
Gyümölcsöt szárít. 3. Üres lugas! – Ománi és portugál gépkocsijelzés. 4. Középen vakar!
– A nikkel és a bór vegyjele. 5. Fontos akta – Kikötőbe beáll. 6. Korallzátony – Testma-
gasság. 10. Észak-amerikai indián törzs – Halom. 13. Horgászsineg – Nélkülözés, hiány.
16. Színével kitűnik- Pihen a gulya. 17. Műkedvelő – Bizsu. 20. Erkölcstan – ... Eszter
(Németh L.). 21. Fiókban keresgél – Kaució, fedezet. 24. Ókori – Időben megérkezik. 26.
Örök darab! – Megteendő út. 29. Mutatószó – Lapszék!

Koncz Erzsébet

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

Kincseink – néptánc, népdal, népi hagyományok fesztiválja

Megmaradásunk jegyében

A Kincseink – néptánc, népdal, népi hagyományok értéke címet viselő Maros megyei fesztiválra háromszáz magyar kisdíák érkezett május 17-én, szombaton Vámosgálfalvára, pedagógusok és szülők kíséretében.

Szer Pálosy Piroska

A hatalmasnak tűnő vámosgálfalvi művelődési otthon befogadó-képessége kezdett szűkösnek hatni a folyamatosan áramló vendégsereg

Az immár húszéves múlta viszszafelelt hagyományörző eseményen a kezdeményező Maros Megyei Tanfelügyelőség képviselői, valamint a helyi előljárók mellett a megyét is képviselő

jelen lévő hivatalosságok köszöntése, a lelkipásztor áldása követte.

Csibi Attila Zoltán, az RMDSZ Maros megyei szervezetének elnöke köszöntőjében kirakós játékhoz hasonlította a bennünket összekötő néptáncot, mely „erőt ad, ha elfáradsz, mosolyt, ha szomorú vagy, és megmutatja, hogy van helyed ebben a közösségben. A magyar dal pedig

láttán, amit *Balog Elemér* polgármester köszöntőjében boldogan és elégedetten nyugtázott. Mint mondta: „Köszönet a szervezőknek és a vendégeknek, hogy együtt ilyen sokan lehetünk...”

A május közepén szokatlanul hideg, szeles, esős idő megakadályozta a népviseletbe öltözött 0–IV. osztályos csapatok pompás felvonulását és azokat a sporteseményeket, amelyeket a házigazdák elterveztek, a mostoha időjárás mégsem szegte az együttlét örömét megélt apróságok kedvét. A kultúrotthonban tartott köszöntéseket követően a gyereksereg egyik része visszasétált az iskolába, ahol kézműves tevékenységekkel ismerkedhettek meg, például a fafaragással, a gyöngyfűzéssel, de a Kolozsvárról érkezett Sétáló bábszínház is szórakoztatta őket.

hivatalosságok is tiszteletüket tettek, és köszöntötték az egybegyűlteket. Amint a szervezők közül Fekete Rozália Erika és Pataki Enikő hangsúlyozta, Maros megye 18 településének 23 iskolájából érkeztek a vendégek, és az idén rekordnak számító létszám miatt nem kevés kihívást jelentett a felkészülés a kellő fogadásra az iskola teljes pedagógusi közösségének, a munkatársaknak, de az önkormányzatnak is, amely logisztikai és anyagi támogatást nyújtott. A fesztivál célja megmutatni értékeinket, és mivel nincs versenyjellege, egyre kedveltebb a diákok körében – mondták többek között a szervezők.

A vámosgálfalvi Friss Karézők néptáncscsoport kiscsoportjának köszöntő táncával indítottak, és a táncra termelt apró lábacsák azonnali elbűvölték a közönséget. Ezt a

a túlélést jelképezi, amellyel meg erősítjük azt, amit oly sokan próbáltak elvenni tőlünk: a hitünket, hogy mi is itt vagyunk, és itt is maradunk.

Fotók: Nagy Tibor

Ezért a magyar néptánc ellenállás és hűség, hitvallás és öröm, szabadság és fegyelem...”

Fejes Réka, az alsó tagozatokért felelős szaktanfelügyelő megköszönte a házigazdák vendégszeretét, hogy ez évben Vámosgálfalván sikerült egy csokorba kötni a kincseket. Ugyanakkor kiemelte a tanítók, táncoktatók és zenetanárok együttműködésének fontosságát a felkészülésben. A hasonló vándortalálkozók kapcsán fontos a község támogatása, és az, hogy minden közösség hozzátesz valami pluszt, amely gazdagítja ezt a hagyományörző fesztivált.

Amint Szabó János református lelkipásztor is hangsúlyozta: „A ti kincsetek az anyanyelvetek, a hagyományotok, a néptánc, népdal, mindaz, amit a szülőktől kaptatok. Ajándékozzátok meg egymást és bennünket a kincseitekkel, és adja Isten, hogy a ti kincseitek napról napra értékesebbek legyenek.”

Június 7-én a Gyöngykoszorú néptáncfalalkozó keretében újra étellel töltik meg a vámosgálfalvi művelődési otthont. A Kiöntött a Kis-Küküllő címmel zajló találkozón 15 csoport 350 résztvevője mutatja be tájegysége népviseletét és hagyományos népi táncát.

Mobilitás és környezettudatosság a fiatalok körében

A MAKOSZ által szervezett Tavaszi Tudáskert, vagyis a TaTu rendezvényen szóba került a fiatalok mobilitása, azok a lehetőségek, amelyeket az Európai Unió biztosít, illetve a környezetvédelem is terítéken volt. Ha röviden kellene összefoglalni, akkor jelen állás szerint bátortalanok a fiatalok ahhoz, hogy éljenek bizonyos mobilitási lehetőségekkel, viszont sokkal inkább környezettudatosak, mint a korábbi generációk.

Nagy-Bodó Szilárd

A Tavaszi Tudáskerten *Köllő Magor Örs*, a Transylvanian Youth Center alelnöke az Európai Unió által finanszírozott mobilitási programokról tartott előadást, külön kiemelve a DiscoverEU-t, amely révén 18 éves fiatalok vonattal járhatják körbe Európát. A DiscoverEU kapcsán Köllő Magor Örs konkrét tapasztalatokat is megosztott, hiszen az általa vezetett egyesület már 7 csoportot utaztatott, ezek tagjai pedig pozitívan értékelték az EU-s programot.

A DiscoverEU mellett az Erasmus program más lehetőségei is szóba kerültek, mint például az ifjú-

sági cserék, az önkéntes- és training programok. Az Európai Unió támogatásával a fiatalok fejlődhetnek, új készségeket sajátíthatnak el, és más fiatalokkal ismerkedhetnek, azonban még mindig nagyon nehéz meggyőzni őket, hogy ifjúsági cserén vegyenek részt, mert vagy nem tudnak ezen lehetőségekről, vagy nem mernek nekivágni, mutatott rá Köllő Magor Örs, aki szerint az erdélyi magyar fiatalok nem érdeklődnek kellőképpen ezen lehetőségek iránt. Ezért is szeretné minél szélesebb körben népszerűsíteni ezeket, megosztani a tapasztalatokat, hogy a fiatalok merjenek belevágni, hiszen csak fejlődhetnek ezáltal.

Megvan az a réteg, amelyik nem

is hallott ezekről a lehetőségekről, vagy nincs olyan ismerőse, aki részt vett volna mobilitási programban, ahogyan az is nagy arányban jelen lehet, hogy soha nem volt egyedül külföldön, és bátorság hiányában nem mer nekivágni, ezért is van szükség arra, hogy minél több emberhez eljussanak a szükséges és hiteles információk, tapasztalatok, mondta a Transylvanian Youth Center alelnöke.

De nemcsak az EU-s mobilitási programokkal nincsenek tisztában a fiatalok, hanem azzal sem, hogy mi mindent köszönhetnek az uniónak. Több olyan egyesületre és programra lenne szükség, amelyik felhívja a figyelmet egyrészt a lehetőségekre, amelyeket az EU kínál, másrészt arra, hogy milyen előnyeink származnak abból, fiatalként vagy idősként is, hogy uniós állampolgárok vagyunk, emelte ki Köllő Magor Örs, aki azt is hozzátette, hogy a tanügyi intézmények-

ben is többet kellene beszélni az EU-ról, nem csak az Európa-napon. De mi magánemberként is felhívhatjuk az előnyökre és a lehetőségekre az ismerőseink figyelmét!

Ahogy magánemberként is sokat tehetünk a környezet védelmé érdekében. A mai fiatalok pedig kimondottan érdekeltek a környezetvédelem témakörében, hangsúlyozta *Papp Tamás*, a Milvus Csoport ügyvezető igazgatója, aki azt is kiemelte a Tavaszi Tudáskertben tartott előadása után, hogy a mostani generáció sokkal érdekeltabb és jobban odafigyel a szennyezés csökkentésére, tehát van esélye a fiataloknak, hogy megmentsék a bolygót.

Ahhoz, hogy védjük a környezetet, le kell mondjunk bizonyos dolgokról, hiszen az utazási és vásárlási szokásaink ártnak a környezetnek, a klímának, mutatott rá Papp Tamás, aki azt is hozzátette, hogy amennyiben le tudunk mon-

dani a nagy fogyasztású autóinkról, arról, hogy évente ötször elutazunk repülővel messzire, akkor már tettünk valamit a környezet védelméért.

A környezetvédelem fontosságát tudatosítani kell, és ez valamilyen szinten történik is, napjainkban az iskolákban is beszélnek erről, és tudatosabbak a fiatalok, azonban rengeteg téves információ is kering, különösen a közösségi médiában, amelyeket ki kellene szűrni annak érdekében, hogy aki tenni szeretne a bolygó érdekében, az a jó szándéka ellenére ne okozzon még nagyobb kárt.

A Milvus Csoport ügyvezető igazgatója elmondta, hogy az idősebbeket nehéz rávenni arra, hogy megváltoztassák az álláspontjukat, hogy lemondjanak valamiről, amit már megszoktak. Ők inkább abban hisznek, hogy a fiatalok olyan életformát választanak, amely nem annyira romboló.

Teller Ede- emlékérmet adományozott a Sapientia az MTA-nak

A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem az egyetem fejlődéséhez, nemzetközi elismertségéhez jelentős mértékben hozzájáruló szakmai vagy támogatói tevékenységet ismeri el a Teller Ede-emlékéremmel. Az egyetem szenátusa szerint a MTA az egyetem alapítása óta eltelt negyed évszázad során nyújtott folyamatos és hathatós támogatásával érdemelte ki a most átadott díjat. Freund Tamás szerint az elismerés csak alátámasztja, hogy az utóbbi időben összűz alatt álló 200 éves MTA valódi nemzeti intézmény, amely az egész magyar nemzetért, a nemzet tudományosságáért felel határon innen és túl.

Nagy Attila Károly/MTA

Teller Ede-emlékéremmel ismerte el a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem (EMTE) a Magyar Tudományos Akadémia tevékenységét, amellyel a magyar tudományosság 200 éves intézménye az erdélyi egyetem építését és fejlődését szolgálta. A díjat *Freund Tamás*, az MTA elnöke vette át Tonk Mártontól, a Sapientia EMTE rektorától és Lázár Ede egyetemi docenstól, a Sapientia EMTE szenátusának elnökétől május 15-én, csütörtökön, a határon túli magyar tudományos intézetek és szervezetek hónapja keretében az Akadémia székházában tartott konferencián. A világhírű magyar származású amerikai atomfizikus nevét viselő érmet a Sapientia EMTE olyan személyiségeknek adományozza, akik szakmai vagy támogatói tevékenységükkel jelentősen hozzájárultak az egyetem fejlődéséhez, nemzetközi elismertségéhez. Idén először döntött úgy az egyetem vezetősége, hogy ezúttal egy intézmény – az MTA – kapja az ebben a tanévben esedékes díjat.

„A Magyar Tudományos Akadémia immár két évszázada a hazai tudományos élet központi része, tudományos kiválóságával és társadalmi szerepvállalásával irányt mutatva nemcsak Magyarországon, hanem a határokon túl is. Az Akadémia áldozatos munkája és a tudományos közösségek támogatása nélkülözhetetlen a Kárpát-medencei magyar felsőoktatás és kutatás fejlődéséhez – fogalmazott az érrem átadása előtti beszédében Tonk Márton, majd ismertette a döntés indoklását: A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem szenátusa Teller Ede-emlékérmel adományoz a Magyar Tudományos Akadémia részére alapításának 200. évfordulója alkalmából a Sapientia EMTE-nek nyújtott kiemelkedő támogatás és sokrétű szakmai együttműködés elismeréseként.”

Freund Tamás, az MTA elnöke a Magyar Tudományos Akadémia tel-

jes köztestülete nevében köszönte meg a rendkívül megtisztelő elismerést, ami szavai szerint azért is esik különösen jól az Akadémiának, mert az alapítása 200. évfordulóját ünneplő nemzeti intézmény éppen összűz alatt áll: „Egy nemzeti intézményt támadnak, éppen a 200. évfordulóján – utalt az utóbbi időben megjelent támadó hangvételű újságcikkekre Freund Tamás. – Ez az elismerés csak alátámasztja, hogy mi valóban nemzeti intézmény vagyunk, egy 200 éves nemzeti intézmény, amely az egész magyar nemzetért, a nemzet tudományos kutatásaiért, tudományos menedzseléséért felel határon innen és túl. Ezért szeretném köszönetemet kifejezni az egész köztestületnek, hiszen ez a tudásbázis, ami itt összejött, a Magyar Tudományos Akadémia 19 ezernél is több olyan köztestületi tagja, akik PhD-fokozattal rendelkeznek, megkerülhetetlen.”

Az MTA elnöke szerint minden hasonló díj arra hívja fel a döntéshozók figyelmét, hogy támaszkodniuk kell erre a nemzeti intézményre még akkor is, ha kritikákat fogalmaz meg, amelyeket nem szabad politikai támadásnak venni. Freund Tamás ígéretet tett arra, hogy az MTA a jövőben is támogatni fogja a határon túli tud-

mányos műhelyeket, egyetemeket, és „valóban egy egyetemes magyar tudásközösség, tudósközösség megalapozásán, megszilárdításán fog tevékenykedni”. Az MTA elnöke köszönetet mondott a Sapientia Egyetemnek, valamint a többi erdélyi és más határon túli magyar egyetemnek, hogy segítik az MTA-nak ezt a tevékenységét. „Így, együtt nagyon sokra leszünk képesek” – zárta beszédét Freund Tamás.

A Teller Ede-érem igen fontos és kiemelt díj az egyetem díjainak sorában. Története egyidős a Sapientia Egyetem alapításával: amikor 2000-ben bejelentették a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem megalapítását, Teller Ede a Sapientia Alapítványnak küldött levélben üdvözölte az egyetem létrejöttét, az önálló erdélyi magyar felsőoktatás újbóli elindítását. Az atomfizikus 2002-ben elvállalta az egyetem nemzetközi tanácsadói testületének tiszteletbeli elnöki tisztségét, ezzel még szorosabbra fonva kötődését az erdélyi intézménnyel. A kézírásos köszöntőlevél, valamint a Teller Edével ekkoriban készült interjú videófelvétele azóta is az egyetem archívumának megbecsült darabja, ez az a múltbeli elem, ami miatt pár évvel később az egyetem megalapította a Teller Ede-emlékérmel is. A Teller Ede-emlékérem egy Hunyadi László képzőművész által készített kispasztika, amelyet egyedi tervezésű oklevél kísér.

„A Magyar Tudományos Akadémia, illetve az MTA köztestülete a maga intézményi mivoltában részesült most a díjban. Rendhagyó volt ez a mai díjátadó olyan szempontból, hogy eddig két-három kiemelt személy számára ítélte oda az egye-

tem szenátusa ezt az elismerést. A mostani az első alkalom, amikor egy intézmény vagy egy testület a díjazott, az elismerés birtokosa. Az elismerés szót használtam, mert ebben a díjban benne van az elmúlt negyedszázadnak mindaz a támogatása, mindaz az együttműködése, mindaz a szakmai tudományos partnersége, amely a Sapientia Egyetemet és a Magyar Tudományos Akadémiát összekötötte” – mondta *Tonk Márton* a díj odaítélésével kapcsolatban a díjátadó után.

„Nem olyan egyszerű artificium egyetemet alapítani, kvázi a semmiből, zöldmezős beruházásként. Akkoriban és azóta is jól látható sok szakterület, tudományterület esetében az Akadémia kiemelt tudósainak, elismert szakembereknek egyetemünknek nyújtott támogatása. Előadásokat vállaltak, részt vettek Kárpát-medencei vagy nemzetközi kutatói partnereink megköszönésében, és tették ezt az elmúlt 25 esztendőben olyan volumenben, amely bizonyosan elérte a díj megszavazásához szükséges kritikus tömeget” – magyarázta az egyetem rektora. Tonk Márton elárulta azt is, hogy a korábbi években is felmerült már többször, hogy az MTA kapja meg az emlékérmel, de most az MTA alapítása 200. évfordulójának ünnepe „adta meg az utolsó lökést”: „Hiszen mi lehet szimbolikusabb vagy szebb, mint éppen az Akadémia 200 éves jubileumi ünnepségsorozata, amelynek keretében végül átadhattuk ezt a díjat.”

A rektor szerint a díj kifejezi mindazt a köszönetet, amivel a fiatal erdélyi egyetem a Magyar Tudományos Akadémiának tartozik a felsőoktatási intézmény alapítása óta nyújtott szellemi és kutatói támogatásért. „Nagy megtiszteltetés és öröm számunkra az is, hogy sok tekintetben mi onnan, a külhoni magyar régiókból segíthetjük az Akadémia munkáját, akár a köztestületben, akár az akadémikusaink, akár a külső köztestületi tagok révén. A jövőnek is erről az együttműködésről kell szólnia, ahogy az előző két, két és fél évtized is erről szólt” – hangsúlyozta Tonk Márton a támogatás kölcsönösségének fontosságát.

„Igen-igen hosszú az Akadémia számunkra nyújtott segítségének lajstroma. Az MTA külhoniaknak szóló különböző támogatási programjai jelentős szerepet játszottak abban, hogy a Sapientia Egyetem húsz évvel ezelőtti fiatal oktatóiból

mára professzorok és docensek válhattak. Az MTA olyan kutatói hátteret, olyan ösztönző rendszert épített fel, amelyből jól profitálhattak az egyetem, és jól profitálhattak kutatóink is. Ezek mellett számos megvalósult és még szervezés alatt álló közös, szakirányú konferenciát is köszönhetünk az MTA-nak” – sorolta a rektor az egyetem és az MTA közti együttműködés mérföldköveit.

„Ne felejtjük azt se, hogy Kolozsváron, azaz abban a városban, ahol egyetemünk központja is működik, a Magyar Tudományos Akadémiának területi bizottsága van. Tehát élő és állandó fizikai kapcsolatban van a Sapientia Egyetem a területi bizottságban zajló munkával, az ottani szakmai grémiumoknak, testületeknek tagjai vagyunk” – emelt ki még egy fontos részletet Tonk Márton, hozzátéve, hogy önmagában a területi bizottság megalapítása az erdélyi magyar tudományosság, az erdélyi magyar felsőoktatás számára nagyon fontos dolog volt, miképp az Akadémia Erdélyi Múzeum-Egyesülethez fűződő stratégiai partnerségének is rengeteg a pozitív hozzádoka az erdélyi tudományos intézmények számára.

A Sapientia EMTE és az MTA közti együttműködés jövőjét illetően egy friss megállapodásról is beszámolt a rektor: a Magyar Tudományos Művek Tárával (MTMT), illetve az MTA Könyvtár és Információs Központ Repozitóriumával kapcsolatban éppen most született egyezség, hogy a jövőben ezen keresztül adminisztrálják a Sapientia Egyetem teljes publikációs tevékenységét. „Óriási dolognak tartom, hogy intézményi szinten is belépünk az MTA MTMT struktúrába, amiről régóta folytak az egyeztetések, és hétfőn informálisan meg is született az egyezség. Ezzel egy olyan rendszernek lehetünk hasznélvezői, amelyek itt, a magyar tudományosság központjában fejlődött és alakult ki. Azt a tudományometriai szakmai tudást, ami itt felgyűlt, azt a fajta szakmai támogatást, amit az MTMT tud nyújtani, egyetemünk is meg fogja kapni. Ez roppant pozitív dolog, hiszen olyan világban élünk, ahol – tetszik, nem tetszik – valamiféle mutatók szerint megmértettünk, rangsorolódunk, és ebben az Akadémia a maga intézményrendszerével komoly támogatást tud nyújtani” – magyarázta a rektor.

Freund Tamás, az MTA elnöke a Teller Ede-díjjal (mellette bal oldalon Tonk Márton, a Sapientia EMTE rektora, jobbra Lázár Ede egyetemi docens, a Sapientia EMTE szenátusának elnöke)

Fotó: Szigeti Tamas / mta.hu

Európa-liga: a Tottenham 41 év után nyert nemzetközi kupát

A Tottenham Hotspur nyerte a labdarúgó-Európa-liga 2024/2025-ös kiírását, mivel szerdán a bilbaói finálében 1-0-ra legyőzte a Manchester United csapatát. A döntőben Brennan Johnson első félidőben szerzett góljával diadalmaskodott a londoni együttes.

Meglehetősen feszült hangulatban kezdtek a mérkőzést a csapatok, ennek eredményeként az első negyedórában a felek több hajmeresztőnek tűnő hibát követtek el a védekezésben. Ezek ugyanakkor nemhogy gólt, de még igazán nagy helyzetet sem hoztak, miután támadásban is rengeteg volt a pontatlanság mindkét oldalon.

A folytatásban egyre keményebbé vált a küzdelem, a találkozói iramára pedig már az első pillanattól kezdve sem lehetett panasz, mind a Manchester, mind pedig a Tottenham játékosai láthatóan átértékelték a tét nagyságát és komolyságát.

A félidő második felében felpörgött a játék, helyzetek adódtak mindkét kapu előtt, előnybe viszont a londoniak kerültek: a 42. percben, a bal oldalról érkező beadásra Johnson próbált lecsapni Shaw szorításában, s a Spurs játékosának sikerült a kapu irányába terelnie a labdát, amely a manchesteri védőn megpattanva végül a kapu jobb oldalában kötött ki (1-0).

Fordulás után viszonylag hamar jelentős nyomás nehezedett a Tottenham kapujára. Úgy tűnt, a londoniak megkísérlik kihúzni a mérkőzést egygólos előnyben a lefújásig, bár amikor rövid időre kiszabadultak a szorításból, gyors ellentámadásokkal próbálkoztak.

Ez az időszak azonban túlnyomó részt abból állt, hogy a Manchester támadott, a Spurs pedig tördelni igyekezett a játékot, mégpedig sok kisebb-nagyobb szabálytalan-

sággal és labdatartással, bár ez utóbbi csak nagyon csekély ideig sikerült neki.

A United kétszer került igazán közel a gólszerzéshez, de előbb Van de Ven vágta ki a gólvonalról – ollózó mozdulattal – Hojlund kísérleténél a labdát, majd Vicario védte remekül Garnacho életerős lövését.

A hajrában szinte csak a Tottenham térfelén zajlott a játék, az MU nagy erővel támadott, de nem sikerült feltörnne a rivális védelmét, a 97. percben pedig ismét Vicario kapus védett bravúrral egy közeli fejest.

A kétszeres UEFA-kupa- és egyszeres KEK-győztes Spurs 1984 után nyert újra nemzetközi trófeát.

Ez egyben azt is jelenti, hogy a Tottenham a következő idényben a Bajnokok Ligájában indulhat majd, bár az angol bajnokságban jelenleg csak a 17., és nem is zárhat ennél a pozíciónál sokkal előbbre.

Jegyzőkönyv

Európa-liga, döntő: Tottenham Hotspur – Manchester United 1-0 (1-0).

Bilbao, San Mamés Stadion, vezette: Felix Zwayer (német).

Tottenham Hotspur: Vicario – Pedro Porro, Romero, Van de Ven, Udogie (90. Spence) – Sarr (90. Gray), Bissouma, Bentancur – Johnson (78. Danso), Solanke, Richarlison (67. Szon).

Manchester United: Onana – Yoro, Maguire, Shaw – Mazraoui (85. Dalot), Casemiro, B. Fernandes, Dorgu (90. Mainoo) – Diallo, Hojlund (71. Zirkzee), Mount (71. Garnacho).

Gólszerző: Jonhson (42.).

Sárga lap: Van de Ven (49.), Richarlison (58.), Bissouma (68.), illetve Diallo (35.), Zirkzee (84.), Maguire (88.), Evans (90+2.).

Teljes körű FOGÁSZATI ellátást biztosítunk a **Smile Klinik fogászati rendelőben** (esztétikai fogászat, implantológia/sebészet, fogszabályzás, gyökértömések) KEDVEZŐ ÁRON. HÉTVÉGI SÜRGŐSSÉGI ellátást is biztosítunk. Tel. 0751-877-832. (sz.-l)

SÍRKERETEZÉSI MUNKÁLATOKAT vállalunk 30 éves tapasztalattal, garanciával, mozaikból, gránitból. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény. Tel. 0744-616-250, 0744-249-414. (25711-l)

TETŐJAVÍTÁST, lemezelést, bármilyen kis külső-belső munkát vállalunk. Tel. 0761-090-716. (25776)

SZOLGÁLTATÁS – ÜZLETI AJÁNLAT

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. TERASZBEÉPÍTÉS üveggel és ponyvával. Tel. 0745-379-638. (68389-l)

DR. INCZE SÁNDOR BELGYÓGYÁSZ FŐORVOS betegeket fogad Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu utca 21/A szám alatti rendelőben. Előjegyzés a 0265/265-112-es telefonszámon. (25585-l)

A TORDAI cég MÉSZÁROST alkalmaz. Tel. 0744-644-026. (68620-l)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ terület Jedden. Tel. 0757-316-055. (25702-l)

ÚJ KRIPTA sírhely eladó. Tel. 0757-316-055. (25702-l)

ELADÓ háromfázisos, 70 cm-es esztergapad, ugyanitt Mercedes 814 kamion-alkatrész. Tel. 0744-572-896. (25790-l)

ELADÓ kemény tűzifa, 250 lej/méter. Tel. 0759-678-112. (25800-l)

ELADÓ kemény tűzifa, 230 lej/méter. Tel. 0756-528-049. (25801-l)

ELADÓ 70/60 cm-es, furnírozott, kerekas toloasztalka, 210 lej. Tel. 0727-980-566. (25805-l)

LAKÁS

ELADÓ a Kövesdombon, az 1848-as úton első emeleti, két-szobás, nagy előszobás tömbházlakás, bútorostul. Tel. 0365/446-207. (25813-l)

ELADÓ emeletes magánház mindennel ellátva, több szoba, mellékhelyiségek, minden rendben, garázs, pince, egyedül az udvaron, 399 m². Kíméljen a lakásügynöké! Tel. 0727-980-566. (25805-l)

KÜLÖNFÉLÉK

RENDELÉSRE BÚTORT készítenek. Tel. 0748-691-858. (68310-l)

ÉPÍTKEZÉST, vakolást, meszelést, tetőjavítást, kerítésépítést vállalunk, van saját anyagunk. 16% kedvezmény nyugdíjasoknak. Tel. 0737-917-642, András. (25752-l)

SZEMÉTELHORDÁST, régi bútor elszállítását vállaljuk. Tel. 0749-644-922. (25726-l)

SZAKEMBER, lépcsőházfestést vállalok. Tel. 0771-605-189. (25691-l)

FUVART, bútorhordást vállalunk személyeztetel, külföldre is, és törmelékszállítás. Tel. 0749-543-104. (25804-l)

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

MEGEMLÉKEZÉS

„Az Úr szemei előtt drága az ő kegyeseinek halála.” (Zsolt. 116:15)

Szívünk mély fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva emlékezünk

BOCZOG MIHÁLY

sáromberki születésű marosvásárhelyi lakosra, aki életének 76. évében távozott el közülünk.

Egy éve elköltözött az ő Megváltójához. Emlékét fájó szívvel őrzi felesége, Marika, fia, Zoltán, lánya, Mónika és családja. Emléke legyen áldott, nyugalma fölött örökjön szeretünk! (25798-l)

Csak egy élmény maradt minden, hogy itt éltél közöttünk, és velünk lehettél.

Feledni valakit lehetetlen csoda, mert akit szeretünk, azt nem feledjük soha. Szívünkben helyedet nem pótolja semmi.

Fájó szívvel emlékezünk május 23-án

SZÉKELY IMRÉRE

halálának 12. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Drága lelke nyugodjon békében!

Emlékét őrzik Őt soha nem felejtő szerettei és rokonai. (25799-l)

Ott pihensz, ahol már nem fáj semmi, nyugalmadat nem zavarja senki. Életed elszállt, mint a virágillat, de emléked ragyog, mint a fényes csillag.

Szomorú szívvel emlékezünk május 23-án

BONTA CSABÁRA

halálának 4. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Édesanyja, testvérei és azok családja. (25802-l)

Szomorú szívvel emlékezünk május 23-án

MAGYARÓSI MIHÁLYRA

halálának második évfordulóján. Emlékét őrizzük szeretettel.

Felesége és leánya. (25815-l)

Szomorú szívvel emlékezünk május 25-én, halálának első évfordulóján

PANAIT JENŐRE

aki 87 éves korában távozott közülünk. Nyugodjon békében!

Szerettei. (25816-l)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Mélyen együttérzünk kollégánkkal, dr. Kovács Attilával szeretett ÉDESANYJA elhunyt okozta mély fájdalmában. A Maros Megyei Klinikai Kórház – Ortopédiai és Traumatológiai Klinika munkaközössége részvétét fejezi ki a gyászoló családnak. (-l)

Marosvásárhelyi
Rádió
Románia

www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

Újdonságok a
Kobak könyvesboltokban:

Almási Kitti
Elvarratlan szálak

Margaret Mazzantini
ÚJJÁSZÜLETÉS

Keresse fel kávézónkat
a vásárhelyi
könyvesboltban!

Margaret
Mazzantini
Újjászületés

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

NŐSZEMKÖZT

nehézfűző
péntek 21 óra

ETV
ERDÉLY TV

Mikházi Csűrszínházi Egyesület Asociația Teatru Șură Călugăreni

A mikházi Széllyes Sándor Csűrszínház
2025-ös évadjának programja

Maros Megyei Tanács, Nyáradremetei Önkormányzat, Maros Művészegyüttes, Bekecs Néptáncegyüttes, Artecotur Egyesület, Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány, Mikházi Csűrszínházi Egyesület

www.facebook.com/Csurszinhaz

www.csurszinhaz.ro

19. Csűrszínházi Napok	Időpont	Esemény / előadás	Előadó / szervező
	Május 30., péntek 17 óra	Könyvbemutató Sarány István: Füles – játék deszkákon	Mikházi Csűrszínházi Egyesület
	19 óra	Florian Zeller: Az apa Rendező: Vladimír Anton A 70 éves Fülöp Zoltán jutalomjátéka Helyfoglalás a 0744 394 186-os telefonszámon. Jegyváltás a helyszínen.	Csiki Játékszín
	Május 31., szombat 17 óra	A horzsolás alatt Vajda Boróka, a jemesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színház színművésznének saját verseiből összeállított önálló eszéje Jegyváltás a helyszínen.	Artecotur Egyesület
	19 óra	Ritka magyar – Kallós Zoltán emlékére Rendező - koreográfus: Tókes Csaba Zoltán Helyfoglalás a 0744 394 186-os telefonszámon. Jegyváltás a helyszínen.	Udvarhely Néptánoműhely
	Június 1., vasárnap 11 óra	Gyermeknap	Mikházáért Egyesület Mikházi Csűrszínházi Egyesület
	19 óra	Marc Camoletti: Boeing, Boeing – Leszállás Párizsban Rendező: Kolcsár József Helyfoglalás a 0744 394 186-os telefonszámon. Jegyváltás a helyszínen.	Udvertér Színház Közdivásárhely
	Június 7., szombat 19 óra	Pozsgai Zsolt: Liselotte és a május Rendező: Harsányi Zsolt KÖZKIVÁNATRA	Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompai Miklós Társulata
	Július 12., szombat 10 óra	Galambos – Józsa hagyományörző és ifjúsági folklórfesztivál A belépés díjmentes.	Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány Mikházi Csűrszínházi Egyesület
	Július 19., szombat 19 óra	Angyalcsinálók, avagy a tiszazugl mérgekverő asszonyok története Néptáncszínházi előadás. Rendező-koreográfus: Györfi Csaba Előbemutató Jegyfoglalás a 0755 287 832-es telefonszámon. Jegyváltás a helyszínen.	A Bekecs Táncszínház és a Mikházi Csűrszínházi Egyesület koprodukciója.
	Július 20., vasárnap 19 óra	Angyalcsinálók, avagy a tiszazugl mérgekverő asszonyok története Néptáncszínházi előadás. Rendező-koreográfus: Györfi Csaba Bemutató Jegyfoglalás a 0755 287 832-es telefonszámon. Jegyváltás a helyszínen.	A Bekecs Táncszínház és a Mikházi Csűrszínházi Egyesület koprodukciója.
	Szeptember 6., szombat 19 óra	Szabó Magda: Kigyómarás Rendező: Pataki András Helyfoglalás a 0744 394 186-os telefonszámon. Jegyek a helyszínen válthatók.	Békéscsaba Jókai Színház

A szervezők fenntartják a műsorváltoztatás jogát.

Fotók: Vajda György

FŐTÁMOGATÓ:

Médiapartnerok: Rádó Gábor, Söveg: TV Duna TV, Erdélyi TV, Marosvásárhelyi Televízió Rádó, Erdélyi FM, Marosvásárhelyi Hírlap, Kőrös, maros.ro, a Román Nemzeti marosvásárhelyi sajtószolgálat, TBM Marosvásárhelyi hírműködés, vasarhely.ro, mediatv.ro, marosvásárhely.ro

Sántha Tibor ügyvédi iroda
Majos Kft. remetel pókeg
Agrotanacomex
Pacovs Kft.
UNIO Egyesület Cășerada
Leher Géza elnök
Szatmár Hagyományok
Hagyományok és
Székelymesterek Egyesülete

TÁMOGATÓK:

